

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**POVINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE
ČESKÉ REPUBLIKY A STRÁŽNÍKŮ OBECNÍ (MĚSTSKÉ)
POLICIE PŘI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROTŘEDKŮ**

Autor práce: Lukáš Chadima, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Lukáš Chadima, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Povinnosti a oprávnění příslušníků Policie České republiky a strážníků obecní (městské) policie při použití donucovacích prostředků

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Duties and Authorities of the Officers of the Police of the Czech Republic and the Municipal Police When Using Coercive Measures

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2022

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem je formou širšího analyticko-syntetizujícího teoretického vzhledu objasnit a demonstrovat základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, reflektující operační prostor legitimacy používání donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky a strážníků obecní (městské) policie. Vedlejším cílem je „de lege lata“ teoretický komparativní exkurs k vybraným právním aspektům a zvláštnostem využívání zákonných zmocnění, které zákonodárce svěřil zakročujícím příslušníkům Policie České republiky a obecní (městské) policie.

Student: Lukáš Chadima, DiS.	2.5.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	2.5.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2.5.2022 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	18.5.2022 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	24.5.2022 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Bc. Josefovi Kříhovi PhD. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

CHADIMA, L. *Povinnosti a oprávnění příslušníků Policie České republiky a strážníků obecní (městské) policie při použití donucovacích prostředků*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 69 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha PhD.

Klíčová slova: donucovací prostředek, povinnosti policie, práva policie, Policie ČR, obecní (městská) policie

V intencích úvodní části bakalářské práce (dále jen „práce“) jsou primárně širěji objasněna základní pojmosloví a východiska zkoumané tématické oblasti, včetně „*de lege lata*“ recentního postihu legislativních aspektů, plynoucích z legitimního použití donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky. V intencích samotných subkapitol „práce“ je formou teoreticko – praxeologické reflexe toliko návazně úžeji demonstrován zájmově vybraný operační prostor, vymezující specifickou komparativní reflexi upotřebitelnosti vybraných právních a taktických aspektů používání donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky a strážníků obecní (městské) policie.

ABSTRACT

CHADIMA, L. *The Duties and Authorities of the Officers of the Police of the Czech Republic and the Municipal Police When Using Coercive Measures*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 69 p. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha PhD.

Key words: coercive measure, duties of the police, rights of the police, Police of the Czech republic, municipal police

In the introductory part of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as „**the thesis**“), the basic terminology and background of the examined thematic area are explained in a broader way, including the recent legislative aspects „*de lege lata*“ concerning the legitimate use of coercive measures by members of the Police of the Czech Republic. The intention of the independent subchapters of „the thesis“ is to introduce, through theoretical and practical reflection a narrower and more focused demonstration of the selected area of interest, defining a specific comparative reflection on the usability of selected legal and tactical aspects of the use of coercive measures by members of the Police of the Czech Republic and municipal police officers.

Obsah

Úvod	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Legislativní aspekty zkoumané tématické oblasti	11
2.1 Policie České republiky.....	13
2.2 Obecní (městská) policie	14
2.3 Povinnosti a oprávnění příslušníků Policie ČR.....	15
2.3.1 Prokazování příslušnosti	18
3 Legitimita činnosti příslušníka Policie ČR a strážníka obecní (městské) policie – komparativní diskurs.....	20
3.1 Vznik služebního poměru a pracovního poměru	20
3.2 Změny služebního poměru a pracovního poměru.....	22
3.3 Příjem, výsluhové nároky a další benefity	23
3.3.1 Složky služebního příjmu policisty	24
3.3.2 Výsluhové nároky policisty.....	24
3.3.3 Benefity	25
3.4 Ukončení služebního poměru	26
4 Okolnosti vylučující protiprávnost	27
4.1 Krajní nouze	28
4.2 Nutná obrana	29
4.3 Komparace krajní nouze a nutné obrany	31
5 Donucovací prostředky	33
5.2 Použití donucovacích prostředků	34
6 Využití donucovacích prostředků Policie ČR a obecní (městské) policie	36
6.1 Obecní (městská) policie	37
6.1.2 Pouta.....	39
6.1.3 Služební pes.....	40
6.1.4 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu motorového vozidla.....	40

6.1.5 Podmínky nošení a použití zbraně strážníků obecní (městské) policie	41
6.2 Policie ČR.....	42
6.2.1 Vytlačování vozidlem, vytlačování koňmi a vytlačování štítem	43
6.2.2 Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu	44
6.2.3 Použití vodního stříkače	44
6.2.4 Použití zásahové výbušky	45
6.2.5 Prostředek k zamezení prostorové orientace	45
7 Kazuistika.....	47
7.1 Použití donucovacích prostředků hlídkou Obvodního oddělení Holice.....	47
7.2 Použití donucovacích prostředků hlídkou Obvodního oddělení Choceň.....	48
8 Závěr.....	51
Seznam použité literatury.....	54
Seznam příloh	57
Přílohy	58

Úvod

V rámci obsahové části „práce“ je prvotně širěji reflektována legitimita činnosti příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie související s jejich služebním a pracovním postavením. Pozornost je věnována okolnostem vylučujícím protiprávnost, které mají vliv v právním prostředí na posuzování trestnosti činu i případnému posuzování služebních zákroků ze strany příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie. V samostatné kapitole jsou vymezeny jednotlivé donucovací prostředky užívané Policií ČR a obecní (městskou) policií, včetně legitimních možností jejich použití.

Donucovací prostředky a způsoby jejich použití ze strany zakročujících příslušníků Policie ČR či strážníků obecní (městské) policie jsou trvale celospolečensky i odborně aktuálním diskutovaným tématem, kterému je potřeba věnovat odpovídající pozornost v rámci odborné diskuse. V rámci plnění služebních povinností příslušníka Policie ČR či výkonu pracovních činností strážníka obecní (městské) policie se v případě aktivního či pasivního odporu v rámci realizované tzv. „zakročovací povinnosti“ vyžaduje za určitých okolností použití donucovacích prostředků, jako jsou například hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobrany, pouta, služební pes, použití zbraně, použití technických prostředků a další. Legitimní využívání jednotlivých oprávnění při použití donucovacích prostředků, které svěřil zákonodárce zakročujícím příslušníkům Policie ČR, ale i strážníkům obecní (městské) policie je zcela neoddiskutovatelným závažným zásahem do práv a svobod občanů, které jsou stanoveny v Listině základních práv a svobod, konkrétně v Čl. 7 a Čl. 8, kde každý zásah do práv a svobod občana musí být v souladu se zákony. V tom spočívá jejich kontroverznost a zvýšené riziko jejich zneužití.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem je formou širšího analyticko-syntetizujícího teoretického vhledu objasnit a demonstrovat základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, reflektující operační prostor legitimacy používání donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie České republiky a strážníků obecní (městské) policie. Vedlejším cílem je „de lege lata“ teoretický komparativní exkurs k vybraným právním aspektům a zvláštnostem využívání zákonných zmocnění, které zákonodárce svěřil zakročujícím příslušníkům Policie ČR a strážníkům obecní (městské) policie.

Při zpracování bude využita metoda analýzy a syntézy, kdy budou po nastudování a rozboru pramenů z odborné literatury, komentářů a účinných právních předpisů získány podstatné poznatky týkající se využití donucovacích prostředků. Problematika „lex specialis“ legitimního použití donucovacích prostředků (viz. zájmová zákonná ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů či jednotlivých ustanoveních zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů) toliko zcela neoddiskutovatelně reflektuje ústavněprávní akcent, který je premisivně vymezen v obsahové části Ústavních zákonů tvořících tzv. ústavní pořádek, zejména Listiny základních práv a svobod. V rámci zpracovávání teoreticky orientované věcné části „práce“ budou formou analyticko-syntetizujícího „de lege lata“ komparativního postihu zájmově demonstrovány vybrané právní a taktická hlediska používání donucovacích prostředků v aplikační optice zakročujících příslušníků Policie České republiky se svěřenými pravomocemi, kterými disponují příslušníci obecní (městské) policie.

2 Legislativní aspekty zkoumané tématické oblasti

Společenské změny v naší společnosti, její demokratizace, humanizace a svoboda občanů s sebou přinesly i nutnost vybudování aktivního systému ochrany práv a oprávněných zájmů občanů a to na podobné bázi jako ve vyspělých demokratických společnostech.¹

Úředníci státního aparátu stejně tak i policisté ve služebním poměru vykonávají svou činnost ve veřejném zájmu, jsou reprezentanty státu, mohou vystupovat a jednat jeho jménem a jsou vybaveni zvláštními právy a povinnostmi, které vymezují jejich služební postavení. Některé povinnosti pracovníků ve státních službách přetrvávají i po skončení pracovního poměru, jako je například zákonná povinnost mlčenlivosti.²

Policie má v demokratickém státě významné postavení. Kvalitní organizace, efektivní fungování, přesná právní regulace, ale i „viditelnost“ policistů na veřejnosti to vše musí plnit policie v demokratickém právním státě.

Významné místo v systému ochrany ve společnosti mají příslušníci Policie ČR a policie jako taková, která je vybudována na principu ochrany občanů, na vzájemné důvěře a pomoci obyvatelstvu, na přísném a přesném dodržování stanovených pravidel ochrany, které se promítají do základních úkolů, povinností a oprávnění příslušníků Policie ČR.³

Policie ČR je ozbrojený bezpečnostní sbor, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku, bezpečnosti, boji proti kriminalitě včetně jejich organizovaných forem (i mezinárodních) a úkoly, které pro Policii ČR vyplývají z mezinárodních závazků České republiky.⁴

Policie ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s orgány veřejné moci, ozbrojenými bezpečnostními sbory, Bezpečnostní informační službou, s právníckými osobami a fyzickými osobami. S orgány územní samosprávy spolupracuje zejména při určování priorit prevence kriminality, ochrany veřejného pořádku a zaměření boje s kriminalitou.⁵

¹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 8-10.

² Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 9-10.

³ MACEK, P. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. Str. 17.

⁴ KOPAL, J. Občan, zákon a policie. Brno: Ekologický právní servis, 2001. Str. 5.

⁵ KOPAL, J. Občan, zákon a policie. Brno: Ekologický právní servis, 2001. Str. 8.

Ve své činnosti se Policie ČR řídí ústavou, ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými předpisy a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.⁶

Policie ČR byla jako jednotný bezpečnostní sbor zřízena na základě zákona České národní rady č. 283/1991 Sb., Zákon České národní rady o Policii České republiky, který nabyl účinnosti 15. července 1991. *“Policie plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy. Při plnění svých úkolů postupuje policie také podle Parlamentem schválených, ratifikovaných a vyhlášených mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána”*.⁷

Operační prostor již neúčinného zákona č. 283/1991 Sb. nyní recentně upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdější předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“), který nabyl účinnosti k 1. 1 2009. Tato právní úprava reagovala na řadu věcných i právních změn.⁸ Zákon vycházel také ze snahy dát policii daleko větší pravomoc odpovídající jejím úkolům, tak aby byla schopna čelit výzvám ve stále komplikovanější společenské a bezpečnostní realitě 21. století.⁹

„*Zákon o Policii ČR*“ popisuje Policii České republiky jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. *“Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“)*”.¹⁰

Hlava třetí „*zákona o Policii ČR*“ v rámci jednotlivých ustanovení vymezuje tyto základní povinnosti příslušníka Policie ČR:

§ 9 - zdvořilost,

§ 10 - iniciativa,

§ 11 - přiměřenost postupu,

⁶ KOPAL, J. Občan, zákon a policie. Brno: Ekologický právní servis, 2001. Str. 13.

⁷ ČESKO, 283/1991 Sb. Zákon České národní rady o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283>

⁸ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

⁹ VANGELI, B., 2014. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. Str. 19-20.

¹⁰ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

§ 12 - prokazování příslušnosti

§ 13 - poučování.¹¹

2.1 Policie České republiky

Policie ČR se řídí a postupuje podle „*zákona o Policii ČR*“ a jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož úkolem je udržovat vnitřní pořádek a bezpečnost země, byla zřízena zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991.¹² Slouží veřejnosti. Mezi hlavní úkoly sboru patří zajišťování osobní a majetkové bezpečnosti, udržování veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Plní úkoly v souladu s trestním řádem, jakož i další úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, které mu ukládá právo Evropských společenství, mezinárodní smlouvy a předpisy, které jsou rovněž součástí právního řádu České republiky.¹³

Příslušníci Policie ČR jsou ve služebním poměru upraveném zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „**zákon o služebním poměru**“). Policisté musí splňovat podmínky pro přijetí k Policii ČR, tj. občané České republiky, minimální věk 18 let, způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, bezúhonnost, středoškolské vzdělání a vyšší, fyzická, zdravotní a osobnostní způsobilost k výkonu služby, nesmí být členy politických stran nebo politických hnutí a nesmí provozovat obchod nebo jinou výdělečnou činnost.¹⁴

V čele Policie ČR stojí policejní prezident a je podřízena ministru vnitra. Policii ČR tvoří Policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajské útvary policie a odbory zřízené v rámci krajských útvarů.¹⁵ Ze zákona je zřízeno 14 krajských policejních ředitelství. Územní rozlohy odpovídají územím 14 krajů České republiky.

Hlavní úkoly Policie ČR vymezuje „*zákon o Policii ČR*“, který obecně upravuje její postavení. Podle § 2 uvedeného zákona jsou jimi:

1. ochrana bezpečnosti osob a majetku,

¹¹ ŠKODA, J., 2013. Zákon o policii s komentářem. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 61-79.

¹² ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

¹³ HRUDKA, J.; ZÁMEK, D. A KOL. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police History, 2012. 233 s. Str. 15.

¹⁴ VANGELI, B., 2014. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. Str. 3-5.

¹⁵ VANGELI, B., 2014. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. Str. 3-5.

2. ochrana veřejného pořádku,
3. předcházení trestné činnosti,
4. plnění úkoly podle trestního řádu a
5. další úkoly na úseku dodržování vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Při plnění svých úkolů Policie ČR působí na území celého státu a je rozdělena na útvary s teritoriální (územní) působností a útvary s celorepublikovou působností.

2.2 Obecní (městská) policie

Obecní (městská) policie je orgánem obce, který je nedílnou součástí zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plnění dalších úkolů dle jednotlivých ustanovení zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obecní policii**“). Pokud je obecní policie zřizována městem, statutárním městem nebo hlavním městem Prahou, ze zákona se nazývá „městská policie”.¹⁶ Zřízení obecní (městské) policie je považováno za právo obce, nikoli však za povinnost. Obecní (městská) policie je zřizována, ale i rušena obecně závaznou vyhláškou obce, kdy je tato pravomoc obci dána zákonodárci v samostatné působnosti, tedy je zřizována ve vlastním zájmu a zájmu svých občanů.¹⁷

Činnost obecní (městské) policie má nepostradatelné místo, reflektující faktické zabezpečení výkonné složky ochrany tzv. „*místních záležitostí veřejného pořádku*“. Zároveň nenahrazuje a ani nemůže nahrazovat činnost Policie ČR a ostatních bezpečnostních složek, neboť na obce nelze přenést některé záruky, které může svým občanům poskytnout pouze stát, jako je například trestněprávní ochrana osob a majetku.¹⁸

Hlavním posláním obecní (městské) policie je především zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku jako jednoho ze stěžejních úkolů ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti. Jde o část veřejné správy (samosprávy), která se podílí na zajištění bezpečnosti občanů a majetku v dané obci. Obecní (městská) policie zabezpečuje úkoly,

¹⁶ HRUDKA, J.; ZÁMEK, D. A KOL. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police History, 2012. 233 s. Str. 28.

¹⁷ ČESKO, 128/2000 Sb. Zákon o obcích. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 16.3.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

¹⁸ HRUDKA, J.; ZÁMEK, D. A KOL. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police History, 2012. 233 s. Str. 28-29.

kteře jsou jí svěřeny v rámci samostatné, ale i přenesné působnosti jako jsou dohled nad veřejným pořádkem a plnění dalších povinností přispívající k ochraně osob či majetku. Dále kontroluje dodržování pravidel občanského soužití a dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařizení obce.¹⁹ V neposlední řadě se podílí na dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu v obci.

Mezi povinnosti příslušníků obecní (městské) policie, kromě dodržování zákonů a jiných obecně závazných předpisů, patří i ochrana práv a svobod občanů.²⁰ Při zásazích do práv a svobod občanů mohou příslušníci obecní (městské) policie zasahovat výlučně na základě zákona a v jeho mezích.

Příslušníci obecní (městské) policie stejně jako policisté musí být nestranní, profesionální, a svým vystupováním by neměli znevažovat svůj úřad, musí respektovat subjektivitu občanů a jednat ve prospěch obyvatel.²¹ Za činnost obecní (městské) policie odpovídá starosta města nebo pověřený člen zastupitelstva města.

Některé úkoly obecní (městské) policie se tedy podobají úkolům Policie ČR, ale obecní (městská) policie je plní zásadně jen na území své vlastní obce (neuzavře-li se smlouva s jinou obcí), zatímco Policie ČR má celostátní působnost. Obecně má Policie ČR navíc na rozdíl od obecní (městské) policie mnohem širší pravomoci při plnění svých úkolů.

2.3 Povinnosti a oprávnění příslušníků Policie ČR

Policista musí respektovat skutečnost, že každá osoba je individuální a má lidskou důstojnost. Proto ji musí náležitě oslovovat, nesmí ji zesměšňovat a ponižovat. Policista je povinen dbát na čest, vážnost a důstojnost osob (viz. ustanovení § 9 „*zákonu o Policii ČR*“), kterých se jeho činnost dotýká a také na svou vlastní, což je v souladu se zájmem státu upevňovat důvěru občanů k představitelům státního aparátu. Na druhé straně má policista dbát i na svou vlastní čest, vážnost a důstojnost a to nejen v profesionálním, ale i soukromém životě. Policisté na tuto povinnost často zapomínají a to má za následek vytváření negativního obrazu policie u veřejnosti.²²

¹⁹ HRUDKA, J.; ZÁMEK, D. A KOL. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police History, 2012. 233 s. Str. 28-29.

²⁰ HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. Str. 17.

²¹ HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. Str. 20-23.

²² Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 12.

Osobitost postavení policisty se projevuje především zvláštními povinnostmi, které policista musí dodržovat, tedy služební disciplínou. Služební disciplína spočívá v důsledném plnění povinností stanovených ústavou, ústavními zákony, zákony, dalšími obecně závaznými právními předpisy, služební přísahou, rozkazy, nařízenými, příkazy a pokyny nadřízených.²³

Základem činnosti policistů je zejména služba obyvatelům, kteří mají v policii důvěru. Policista musí na veřejnosti vystupovat tak, aby se ho občan nebál, ale měl určitý respekt a zároveň jistotu, že může zasáhnout rázně, nekompromisně, ale bez přehnané tvrdosti.²⁴

Mezi základní povinnosti příslušníků Policie ČR, kromě dodržování zákonů a jiných obecně závazných předpisů, patří i ochrana práv a svobod občanů. Při zásazích do práv a svobod občanů mohou příslušníci policie zasahovat výlučně na základě zákona a v jeho mezích.²⁵

*“Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva”.*²⁶

Hlavní cíl poslání obecně popsáný v Článku 1 Ústavy České republiky však nevystihuje přesně cíle a konkrétnější účely Policie ČR. K tomu slouží správní právo, které policii zavazuje k ochraně života a bezpečnosti osob a majetku a k udržení veřejného pořádku a bezpečnosti.

Oproti povinnostem má policista i určitá oprávnění, která jsou mu svěřena zákonodárci, aby mohl vykonávat svoji činnost a kterými se občané musí řídit. Jsou to například oprávnění požadovat od osoby, která může přispět k odhalení trestného činu nebo přestupku, potřebná vysvětlení.²⁷ V případě potřeby má právo osobu předvolat, aby se za tímto účelem ihned nebo ve stanovený čas dostavila na policejní služebnu.

²³ HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. Str. 46-47.

²⁴ HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. Str. 45.

²⁵ HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. Str. 45.

²⁶ ČESKO, 1/1993 Sb. Ústava České republiky. Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#hlava2>

²⁷ KOPAL, J. Občan, zákon a policie. Brno: Ekologický právní servis, 2001. Str. 13-14.

Vysvětlení může odepřít pouze ten, kdo by sebe nebo osobu blízkou vystavil nebezpečí stíhání nebo potrestání za trestný čin.²⁸

Mezi další oprávnění policisty patří například právo vyzvat osobu k prokázání totožnosti. Dokladem totožnosti je občanský průkaz nebo cestovní pas. Dále se za doklad totožnosti považuje pouze průkaz poslance, průkaz poslance, soudce, státního zástupce nebo státního zástupce nebo potvrzení o ztrátě nebo odcizení občanského průkazu.²⁹ Pokud osoba odmítne prokázat svou totožnost, může ji policista předvést na oddělení Policie ČR k prokázání totožnosti.

Pokud nelze na základě předaných údajů nebo záznamů o obyvatelstvu zjistit totožnost osoby, musí osoba snést sejmutí otisků prstů, fotografování, vnější měření těla, detekci zvláštních tělesných znaků atd.³⁰

Další oprávněním, kterým policistu opravňuje omezit osobu za určitých okolností na osobní svobodě je taxativně vymezeno v ustanovení § 26 „*zákona o Policii ČR*”.

Zajistit osobu může policista například v případě, že:

1. svým jednáním bezprostředně ohožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek,
2. při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk,
3. byla přistižena při jednání, které má znaky správního delikt, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.³¹

Je-li obava z ohrožení života či zdraví osoby, nebo hrozí-li závažná škoda na majetku, nebo pokud se v uzavřeném prostoru zdržuje pachatel úmyslného trestného činu a nerespektuje výzvy policie k jeho opuštění, policista je oprávněn otevřít byt, vstoupit do něj a provést opatření k odvrácení hrozícího nebezpečí. Uvedená oprávnění má policista i v případě, pokud vznikne důvodné podezření, že se v bytě nachází zemřelá

²⁸ ŠKODA, J., 2013. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 228.

²⁹ KOPAL, J. *Občan, zákon a policie*. Brno: Ekologický právní servis, 2001. Str. 15.

³⁰ ŠKODA, J., 2013. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 244.

³¹ ŠKODA, J., 2013. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 116-117.

osoba. Otevřením bytu se nesmí sledovat jiný účel a o tomto otevření je nutné sepsat úřední záznam.³²

Z důvodu ochrany určených osob může policista provádět prohlídky osob, zavazadel, majetku a dopravních prostředků nacházejících se v prostoru, z něhož by mohla být ohrožena bezpečnost určených osob.³³ Kontrola nesmí sloužit jinému zájmu než zajištění bezpečnosti určených osob. Policista má dále právo na místě nařídit, aby se osoba zdržela nebo nevstupovala do určeného prostoru, je-li to nezbytné pro bezpečnost státu, zachování veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod jiných osob.³⁴

Policista ve službě je povinen provést služební zákrok, je-li páchan trestný čin nebo přestupek, nebo je důvodné podezření z jejich páchání. Služební zákrok je zákonem stanoven a v jeho mezích vykonávána činnost policisty, při kterém se bezprostředně zasahuje do základních práv a svobod osoby.³⁵ Policista musí dbát na to, aby služebním zákrokům nezpůsobil závažnější následek než ten, který hrozil jednáním pachatele.

2.3.1 Prokazování příslušnosti

Prokazování příslušnosti k Policii ČR je jednou ze základních povinností každého policisty. Prokazování příslušnosti přispívá k efektivnímu fungování policie. Jedná se jednak o preventivní působení policie vůči veřejnosti, jednak toto prokazování příslušnosti snižuje možnost, že práva svěřená policistovi nebudou využívána osobami k tomu zákonem neoprávněnými. Policista potvrzuje svou příslušnost služebním stejnokrojem, předložením služebního průkazu nebo policejního odznaku s dobře viditelným identifikačním číslem.

Dříve byly podrobnosti vzorů služebních stejnokrojů, vnějšího označení policie, způsoby prokazování příslušnosti k Policii ČR upraveny také ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 460/2008 Sb., která byla nahrazena vyhláškou Ministerstva vnitra č. 122/2015 Sb.

³² ČERNÝ, P. Komunikace v krizových situacích pro policisty služby pořádkové policie. 1 vyd. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra ve spolupráci se Střední Policejní školou MV v Praze, 2007, 44 s. Str. 28.

³³ VANGELI, B., 2014. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. Str. 34.

³⁴ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

³⁵ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

“Při provádění úkonu je policista povinen prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Zaměstnanec policie je při provádění úkonu povinen prokázat svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem. Pokud povaha nebo okolnosti úkonu neumožňují prokázat příslušnost způsobem podle odstavce 1, prokáže policista svou příslušnost k policii ústním prohlášením „policie“; to neplatí, brání-li povaha nebo okolnosti úkonu také ústnímu prohlášení. Způsobem podle odstavce 1 se policista prokáže ihned, jakmile to okolnosti úkonu dovolí“.³⁶

³⁶ ŠKODA, J., 2013. Zákon o policii s komentářem. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 75-76.

3 Legitimita činnosti příslušníka Policie ČR a strážníka obecní (městské) policie – komparativní diskurs

Posláním Policie ČR je ochrana bezpečnosti a pořádku, prosazování právního státu, ochrana práv a svobod jednotlivce, preventivně působit proti trestné činnosti. Základními hodnotami Policie ČR jsou profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost.³⁷ Příkladem závazku České republiky vůči společnosti je přiměřeným způsobem prosazovat zákony, co nejlépe spolupracovat s veřejností, jednat důstojně a důvěryhodně, chovat se k lidem zdvořile, zachovávat služební tajemství a odmítat jakékoli korupční praktiky.

Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie ČR je usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci. Zajistit, aby vztahy byly založeny na profesionální spolupráci, vzájemném respektu, respektu k zásadám slušnosti a rovnosti.³⁸ Dále netolerovat a nezakrývat podezření z trestné činnosti ze strany jiných policistů.

3.1 Vznik služebního poměru a pracovního poměru

Kromě typického služebního poměru u Policie ČR, na jehož základě příslušníci Policie ČR vykonávají svou služební činnost, existuje také poměr pracovní, kterým vykonávají pracovní činnost strážníci obecní (městské) policie.

Vztah vzniká, když se zaměstnavatel a zaměstnanec dohodnou na podmínkách výkonu určité práce na pracovišti nebo na jiném sjednaném místě. Jinými slovy jde o sociální vztah mezi subjekty vázanými právy a povinnostmi vůči sobě samým. Právní vztah upravuje a sjednává pracovní smlouva sjednaná stranami, jejíž znění je definováno v zákoníku práce.³⁹

Pracovním vztahem se rozumí sociální vztah mezi subjekty v pracovním procesu, kdy subjekty nabývají vzájemná práva a povinnosti z pracovního poměru. Subjektem v pracovním procesu rozumíme účastníky s právy a povinnostmi. Účastníci pracovněprávních vztahů jsou přesně vymezeni příslušnými právními normami. Pracovní

³⁷ ČERNÝ, P. Komunikace v krizových situacích pro policisty služby pořádkové policie. 1 vyd. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra ve spolupráci se Střední Policejní školou MV v Praze, 2007, 44 s. Str. 30-32.

³⁸ VOKUŠ, J. Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. Str. 18.

³⁹ GALVAS, M. Pracovní právo. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Str. 280-285.

poměr lze definovat i jako smluvní vztah, ve kterém se strany zavazují plnit dané povinnosti vymezené v pracovní smlouvě.⁴⁰

Závazkový pracovněprávní vztah lze definovat také jako vztah, kde jednomu subjektu vznikají subjektivní práva vůči subjektu druhému, kterému vzniká právní povinnost, a naopak.⁴¹

Pracovní poměr může mít dvě základní formy, pracovní poměr a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, jenž jsou dále členěny na dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti.⁴²

Strážníci obecní (městské) policie jsou v pracovním poměru k obci nikoliv ve služebním poměru k státu jako příslušníci Policie ČR. Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma možnými vztahy je v tom, že pracovní poměr se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákoník práce**“).⁴³ Kdežto služebních poměrů, které se řídí odlišnými právními předpisy, existuje hned několik, např. služební poměr vojáka z povolání nebo příslušníků bezpečnostních sborů. Zásadní rozdílem mezi pracovním a služebním poměrem je v tom, že pracovní poměr uzavírají dvě strany, tedy dva subjekty se stejným postavením. Pracovní poměr je vztahem veřejnoprávní povahy a jedná se o jednostranný právní vztah, neboť služební poměr vzniká ustanovením osoby do funkce.⁴⁴ Pracovní poměr je vztah osobní.

Základem je pracovní poměr uzavřený mezi účastníky pracovního procesu. Vzniká tak smluvní vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, jehož předmětem je pracovní činnost, respektive práce dle pokynů zaměstnavatele, která je ohodnocena mzdou.⁴⁵ Vznikem pracovního poměru se rozumí vztah vzniklý mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, který je písemně potvrzen, pracovní smlouvou. Pracovní poměr stanovuje práva a povinnosti všech zúčastněných stran, které se tak písemně zavazují v pracovní smlouvě,

⁴⁰ GALVAS, M. Pracovní právo. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Str. 280-285.

⁴¹ GALVAS, M. Pracovní právo. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Str. 284-289.

⁴² PAVLÁTOVÁ, J. Pracovněprávní vztahy z pohledu nového občanského zákoníku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Str. 42-43.

⁴³ VOKUŠ, J. Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. Str. 8-9.

⁴⁴ PAVLÁTOVÁ, J. Pracovněprávní vztahy z pohledu nového občanského zákoníku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Str. 42-43.

⁴⁵ PAVLÁTOVÁ, J. Pracovněprávní vztahy z pohledu nového občanského zákoníku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Str. 44.

Pracovní poměr může vzniknout i jmenováním, jehož ustanovení jsou uvedena § 33 odst. 3, zákoníku práce.⁴⁶ Jedná se o jednostranný úkon zaměstnavatele, avšak podmínkou platnosti je rovněž souhlas zaměstnance.

Policista oproti tomu v den nástupu k výkonu služby skládá služební slib, který zní: *“Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život”*.⁴⁷ Služební slib se považuje za složený, jestliže jeho text stvrdí příslušník svým podpisem. V případě, že se příslušník ke složení slibu nedostaví nebo odmítne složit služební slib anebo jej složí s výhradami, služební poměr mu nevznikne.

3.2 Změny služebního poměru a pracovního poměru

V době trvání pracovního poměru může docházet k nejrůznějším změnám. Sjednaný obsah pracovního poměru lze zásadně měnit pouze se souhlasem zaměstnavatele a zaměstnance, nestanoví-li zákoník práce jinak. Pracovní smlouva musí být změněna písemně. Nedojde-li ke změně pracovní smlouvy písemně, je změna neplatná.

Příslušník Policie ČR, který nemůže vykonávat službu na služebním místě, musí být odvolán z dosavadního služebního místa a zařazen do zálohy:

1. činné,
2. pro studující,
3. zvláštní,
4. pro přechodně nezařazené,
5. neplacené.⁴⁸

⁴⁶ GALVAS, M. Pracovní právo. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Str. 289.

⁴⁷ ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

⁴⁸ ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

3.3 Příjem, výsluhové nároky a další benefity

Optimální nastavení systému odměňování pracovníků je důležité pro efektivní fungování podniku. Každá organizace si vytváří svou specifickou strategii a systém odměňování. Jak uvádí Armstrong ve své publikaci, je-li podstatou řízení lidských zdrojů investování do lidského kapitálu, z něhož se očekává a požaduje rozumná míra návratnosti, pak je správné odměňovat lidi diferencovaně podle jejich přínosu (tj. podle té návratnosti investic, kterou generují).⁴⁹ Řízení odměňování je dle Armstronga založeno na jasné filozofii – na přesvědčeních a principech, které jsou v souladu s hodnotami organizace a pomáhají je uskutečňovat.⁵⁰ Patří sem i přesvědčení, že uplatňování systému odměňování se musí opírat o zásady spravedlnosti, rovnosti, důslednosti a průhlednosti. Je důležité, aby systém odměňování byl zaměstnanci vnímán jako spravedlivý, a aby zaměstnanci byli dostatečně informováni o způsobu odměňování a věděli, jak systém odměňování funguje a na co mají nárok.⁵¹

Odměňování policistů upravuje zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů (dale jen „**zákon o služebním poměru**“). Podle tohoto zákona má příslušník bezpečnostního sboru nárok na služební příjem za výkon služby a rovněž v dalších případech, kdy to zákon stanovuje.⁵² Za služební příjem se považují peněžité plnění poskytovaná příslušníkovi bezpečnostním sborem ve výši a za podmínek stanovených tímto zákonem.

Vláda České republiky pak nařízením stanovuje stupnici základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů, jejich rozdělení do platových stupňů, pravidla pro zařazování do platových tříd a stupňů, blíže upravuje podmínky pro poskytování příplatků, dalšího platu a valorizaci.

⁴⁹ ARMSTRONG, M. Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy : 10. vydání. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). Str. 457.

⁵⁰ ARMSTRONG, M. Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy : 10. vydání. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). Str. 457-458.

⁵¹ ARMSTRONG, M. Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy : 10. vydání. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). Str. 457-458.

⁵² ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

3.3.1 Složky služebního příjmu policisty

Policista má nárok na služební příjem za výkon služby, který je stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin za rok. Služební příjem je tvořen z následujících složek:

1. Základní tarif, tj. platový stupeň v platové třídě stanovený podle vzdělání, započítané praxe a služebního místa, na které je policista ustanoven. Základní tarif, na který má příslušník nárok, se zvyšuje o 10 % příslušníkovi, který vykonává službu ve dvousměnném, třisměnném nebo nepřetržitém režimu služby.
2. Zvláštní příplatek, např. za činnosti spojené s ochranou zájmů státu, při nichž může dojít k ohrožení života nebo zdraví, popřípadě k jiným závažným rizikům nebo službu s mimořádnou psychickou zátěží.
3. Osobní příplatek. Rozhodnutí o přiznání, změně nebo odejmutí osobního příplatku musí být písemně odůvodněno. Osobní příplatek lze určit až do výše 60 % základního tarifu příslušníka, v některých, zákonem stanovených, případech až do výše 100 % jeho základního tarifu.
4. Odměna, jenž může být poskytnuta za splnění mimořádného úkolu, či dosavadní výkon služby při dovršení 50 let věku.
5. Příplatek za službu v zahraničí. Důležité je, že po dobu poskytování tohoto příplatku nemá příslušník nárok na náhradní volno, služební příjem za službu přesčas a na odměnu za služební pohotovost.
6. Příplatek za vedení.
7. Náborový příspěvek lze přiznat až do výše 150 000 Kč, a to po uplynutí zkušební doby. Příslušník je v případě přiznání náborového příspěvku povinen setrvat ve služebním poměru 6 let.⁵³

3.3.2 Výsluhové nároky policisty

Výsluhový příspěvek představuje pravidelný měsíční příspěvek, na který má nárok příslušník bezpečnostního sboru po skončení svého služebního poměru, pokud splnil stanovené podmínky. Tento příspěvek je určen i bývalým příslušníkům Policie ČR.

⁵³ ČESKO 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

Nárok na tuto výsluhu vzniká pouze bývalému příslušníkovi Policie ČR, a to navíc za předpokladu, že vykonával službu nejméně po dobu 15 let. Podmínkami však je, že nebyl odsouzen za úmyslný trestný čin, kvůli čemuž byl také propuštěn a dále proti němu nesmí být vedeno trestní řízení kvůli trestnému činu, který byl spáchán úmyslně apod.⁵⁴

Bývalý příslušník Policie ČR má pak v rámci této výsluhy za 15 let služby nárok na 20 % ze svého měsíčního služebního příjmu, čili na pětinu z výplaty. Výměra se navíc zvyšuje za každý další ukončený rok služby o další 3 %. Za dvacátý první a každý další ukončený rok se bude navyšovat o 2 %. Za dvacátý šestý a každý další ukončený rok dojde ke zvyšování o 1 %. Nejvýše pak bude váš výsluhový příspěvek činit 50 % měsíčního služebního příjmu.⁵⁵

Je možné pobírat důchod i výsluhový příspěvek zároveň, ale pouze v případě, že je starobní nebo invalidní důchod nižší než přiznaný výsluhový příspěvek. V tomto případě se výsluhový příspěvek vyplácí v takové výši, o kolik převyšuje důchod.

Nárok na výplatu tohoto příspěvku zaniká v případě, že daný člověk znovu nastoupí do služebního poměru.

3.3.3 Benefity

Podle „*zákona o služebním poměru*“ má příslušník Policie ČR nárok na spoustu jistot a výhod. Patří mezi ně:

1. základní doba služby je 37,5 hodiny týdně a 6 týdnů dovolené ročně,
2. služební volno s poskytnutím služebního příjmu (př. dárcovství krve, činnost vedoucího tábora pro děti a mládež, ošetřování nemocného dítěte mladšího 10 let, atd.),
3. studijní volno s nárokem na služební příjem,
4. ozdravný pobyt v délce 14 kalendářních dní v roce,
5. síť resortních sportovních či rekreačních zařízení,
6. příspěvek na penzijní připojištění,
7. příspěvky na stravování, rekreační pobyt, kulturní akce, atd.,

⁵⁴ ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

⁵⁵ ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

8. náhrady výdajů (cestovné, stravné).⁵⁶

3.4 Ukončení služebního poměru

Ve zkušební době mohou nadřízení nebo policisté ukončit služební poměr písemně bez udání důvodů. Služební poměr končí uplynutím tří kalendářních dnů ode dne doručení písemné výpovědi nadřízeného nebo policisty, nejpozději však uplynutím zkušební doby.

Uvolnění ze služebního poměru znamená, že policista musí být zproštěn výkonu funkce, je-li o to požádán. Žádost o odvolání musí být podána písemně u nadřízeného, jinak je neplatná. Žádost o propuštění ze služebního poměru podává policista zpravidla prostřednictvím svého přímého nadřízeného nadřízenému, který má pravomoc rozhodnout o propuštění ze služebního poměru.⁵⁷

Policista bude propuštěn, pokud nemá jiné zařazení do služebního poměru z důvodu vládou schváleného snížení četných míst v policejním sboru.⁵⁸ Dle rozhodnutí lékařské rady či dle posudku psychologa je možno ukončit pracovní poměr, pokud je ze zdravotních důvodů trvale nezpůsobilý k výkonu jakékoli služby v policejním sboru. Nebo zvláště hrubým způsobem poruší služební přísahu nebo služební povinnosti a zachování služebních poměrů by bylo na újmu životním zájmům státních zaměstnanců,

Policisté, kteří dosáhnou věku 65 let nebo splňují zvláštní požadavky pro pobírání důchodu, mohou být odvoláni z funkce.

Po propuštění bude služební poměr ukončen po uplynutí dvou kalendářních měsíců, nedohodnou-li se nadřízený s policistou jinak. Doba rozvázání služebního poměru počíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce ode dne rozhodnutí o propuštění. Služební poměr policisty skončí dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o pozastavení výkonu funkce policisty.⁵⁹

Služební poměr policisty v záloze končí dnem nabytí právní moci služebního posudku a závěrem, že policista je nezpůsobilý k dlouhodobému výkonu služby.

⁵⁶ ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

⁵⁷ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 8-9.

⁵⁸ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 9-10.

⁵⁹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. Str. 15-16.

4 Okolnosti vylučující protiprávnost

Základem trestního práva je trestněprávní odpovědnost, která nastupuje tam, kde selhala prevence trestního práva a zároveň došlo k tak závažnému ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, že jej je nutno sankcionovat v podobě odpovědnosti trestněprávní. Přestože trestní právo, a tedy i trestní zákon, používá pojem trestní odpovědnost, blíže ho nedefinuje. Proto se tento pojem snaží vymezit doktrína, která odpovědnost definuje jako “nezbytnost osoby zodpovídat za své chování”.⁶⁰ Rozlišujeme však různé druhy odpovědnosti, kam řadíme odpovědnost politickou, morální, společenskou, právní, atd. Právní odpovědnost dále může mít podobu odpovědnosti občanskoprávní, pracovněprávní, administrativní, disciplinární, trestněprávní, atd.⁶¹

Platný trestní zákon používá pojem okolnost vylučující protiprávnost činu, ale nedefinuje jej. Trestnými činy jsou jen činy nedovolené, čili protiprávní. To je jen jeden ze znaků, který určitý čin definuje jako trestný čin. Proto ne každý protiprávní čin je i současně trestným činem. Některé z těchto protiprávních činů jsou jen správnými delikty nebo přestupky, disciplinárními nebo pořádkovými delikty, některé lze postihnout jen občanskoprávní sankcí, především povinností na náhradu škody. Z protiprávních činů jsou trestnými činy jen ty, které vykazují znaky některé skutkové podstaty trestných činů, které jsou uvedeny v trestním zákoně.⁶²

Okolnosti vylučující protiprávnost jsou takové okolnosti skutku, které když v konkrétním případě nastanou, mohou způsobit, že takový čin, který by normálně byl trestným činem, trestným činem není. Jde o určité výjimky z jinak nedovoleného jednání. Protiprávnost, jakožto pojem pro tuto problematiku stěžejní, lze vnímat jako jednání osoby, které je v rozporu se zákonem.⁶³ O jednání protiprávní se může jednat pouze v případě, že jej za protiprávní označuje zákon.

V zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „**trestní zákoník**“) se tomuto institutu věnuje hlava třetí, § 28- 32 cit. zákona, kde jsou „*ex lege*“ demonstrovány tyto

⁶⁰ SKUPIN, Z. J. *Zamyšlení nad okolnostmi vylučujícími protiprávnost při trestněprávním zásahu do autorských práv za použití P2P a zejména klient-server sítí s důrazem na nutnou obranu a krajní nouzi*. Trestněprávní revue, 2019, č. 2, s. 27.

⁶¹ SKUPIN, Z. J. *Zamyšlení nad okolnostmi vylučujícími protiprávnost při trestněprávním zásahu do autorských práv za použití P2P a zejména klient-server sítí s důrazem na nutnou obranu a krajní nouzi*. Trestněprávní revue, 2019, č. 2, s. 27.

⁶² JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 264-270.

⁶³ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 264-270.

druhy okolností vylučující protiprávnost: krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně.⁶⁴

„Okolnosti vylučující protiprávnost je třeba odlišovat od okolností vylučujících trestní odpovědnost. V prvním případě jde o okolnosti, které nezakládají trestní odpovědnost vzhledem k okolnostem vylučujícím protiprávnost, protože k trestnému činu nedošlo, naproti tomu ve druhém případě ke spáchání trestného činu došlo, ale spáchala jej osoba, která pro nedostatek věku nebo přičetnosti není trestně odpovědná. V obou případech se jedná o čin jinak trestný, protože nejsou naplněny všechny znaky trestného činu (protiprávnost, resp. trestně odpovědný pachatel)“⁶⁵

4.1 Krajní nouze

Pojem krajní nouze je v „trestním zákoníku“ dle § 28 vymezena jako: *“Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet”*.⁶⁶

Podstata krajní nouze spočívá v tom, že při ní dochází ke střetu dvou zájmů chráněných trestním právem.⁶⁷ V krajní nouzi je oprávněn jednat zásadně každý. Nejen ten, jehož zájem je ohrožen, ale i ten, jehož zájem ohrožen není.

Nebezpečí je stav hrozící narušením chráněného zájmu. Příčiny, zdroje nebezpečí, mohou být libovolné a různorodé. Nebezpečí může být vyvoláno přírodními silami, působením strojů a mechanismů nevyvolané a nezaviněné člověkem, lidským jednáním.⁶⁸

⁶⁴ ČESKO, 40/2009 Sb. Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

⁶⁵ KRATOCHVÍL, V. Trestní právo hmotné: obecná část. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. Str. 122-130.

⁶⁶ ČESKO, 40/2009 Sb. Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

⁶⁷ JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 268-272.

⁶⁸ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 126.

Nebezpečí musí být skutečné. Je-li vyvoláno nebezpečí protiprávním útokem, tím pádem podmínky nutné obrany a krajní nouze splývají.⁶⁹ V tom případě se ohrožená osoba rozhodne buď pro jednání v nutné obraně, nebo pro jednání v krajní nouzi.

Stav krajní nouze nastane pouze za splnění určitých podmínek stanovených v trestním zákoně. Lze tvrdit, že tyto podmínky jsou přísnější než podmínky nutné obrany. Při hodnocení krajní nouzi je třeba zjistit, zda osoba jednající v krajní nouzi je k tomu oprávněna, jaké nebezpečí a za jaké situace odvracela a zda dodržela zákonem stanovené hranice.⁷⁰

*“Pro naplnění podmínek jednání v krajní nouzi je nezbytné, aby nebezpečí ohrožovalo ty společenské zájmy, kterým poskytuje ochranu trestní zákon a jsou vymezeny v jeho zvláštní části. Odvracení hrozícího nebezpečí se tak může týkat zájmů společnosti, ale i jednotlivce, ať už jde o ohrožení života, zdraví, svobody, majetku, důstojnosti nebo cti jednotlivce“.*⁷¹

4.2 Nutná obrana

Nutná obrana má v našem právním řádu důležité postavení. Umožňuje jednotlivci, aby chránil svůj život, zdraví, majetek a svobodu vlastními silami. Z toho tedy vyplývá, že je v zájmu každého jednotlivce, aby se uměl zachovat v dané situaci, která mu umožní jednání v nutné obraně.⁷²

Aplikace ustanovení § 29 „trestního zákoníku“ dále „*ex lege*“ vymezuje: *“Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útokem na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku”.*⁷³

Účelem institutu nutné obrany je poskytnout občanům možnost podílet se na ochraně vlastních zákonem chráněných zájmů, ale i jiných zájmů, které chrání trestní

⁶⁹ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 126-128.

⁷⁰ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 126-128.

⁷¹ ČESKO, 40/2009 Sb. Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sbírká zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

⁷² ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 48.

⁷³ ČESKO, 40/2009 Sb. Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sbírká zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

zákon.⁷⁴ Podstatou této okolnosti vylučující protiprávnost je odvrácení útoku na zájem chráněný tímto zákonem. Obrana je právem občana, kterému je dovoleno bránit se i v situaci, kdy se útoku bylo možné vyhnout, nebo kdy bylo možné se dovolat pomoci dalších osob.⁷⁵

Podstata nutné obrany spočívá v odvrácení přímo hrozícího nebo trvajících protiprávního útoku člověka na zájem chráněný „*trestním zákoníkem*“, přičemž zpravidla negativně postihuje zájmy útočníka jinak rovněž chráněné „*trestním zákoníkem*“. Lze tedy říci, že dochází ke kolizi zájmů, kde na jedné straně jsou postaveny zájmy osoby, jenž byla napadena a na druhé straně zájem útočníka (např. život, zdraví, majetek apod.), který by byl chráněn, kdyby nebyl útočníkem. Proto při nutné obraně jsou tyto zájmy útočníka obětovány, aby byl odvrácen hrozící nebo trvajících útok. Obrana představuje právo občana, kterému je dovoleno bránit se v situacích, kdy se útoku bylo možné vyhnout, nebo kdy bylo možné dovolat se pomoci dalších osob. „*Nutná obrana je přípustná proti útoku přímo ohrožujícímu jakýkoli zájem chráněný Trestním zákoníkem.*“⁷⁶

Vycházíme-li z uvedeného zákonného vymezení, pak v případě jednání v nutné obraně musí být splněny následující objektivní podmínky:

1. odvrací se útok na zájem chráněný „*trestním zákoníkem*“,
2. útok přímo hrozí nebo trvá,
3. obrana musí směřovat proti útočníkovi,
4. obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená útoku, zejména k jeho způsobu, místu a času, okolnostem vztahujícím se na osobu útočníka nebo osobu obránce.⁷⁷

⁷⁴ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 78-83.

⁷⁵ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 78-83.

⁷⁶ ČESKO, 40/2009 Sb. Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

⁷⁷ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. Str. 78-83.

Aby se mohlo uplatnit právo nutné obrany, musí být splněny zákonné podmínky vyplývající z této legální definice. V případě, že některá podmínka není splněna, dochází k vybočení z rámce institutu nutné obrany, tedy k překročení mezí řízení v nutné obraně.⁷⁸

Útok a jeho charakteristika tvoří jeden z ústředních pojmů při vymezení základních podmínek nutné obrany.⁷⁹ Aby mohl být chápán jako útok v relevantním smyslu z pohledu těchto podmínek, musí mít útok určité znaky, tzn. musí jít o určitý kvalifikovaný útok.

4.3 Komparace krajní nouze a nutné obrany

Instituty krajní nouze a nutné obrany patří mezi okolnosti vylučující protiprávnost, což znamená, že jejich prostřednictvím mohou občané bránit zájmy chráněné „*trestním zákoníkem*”.

Jejich podstata je stejná, tedy ochrana práv občanů. Je zde však několik rozdílů a odlišných znaků. Na jedné straně lze vymezit podobné znaky a na straně druhé znaky, kterými se odlišují.⁸⁰

Podobnost znaků i jejich odlišnost je velmi specifická. V praxi se velmi často stává, že hranice mezi krajní nouzí a nutnou obranou je minimální. Také se lze setkat s případy, kdy si lidé pletou tyto dvě okolnosti vylučující protiprávnost. Krajní nouze i nutná obrana slouží k obraně zájmů chráněných trestním zákonem, čímž vylučují protiprávnost.⁸¹

Při každé z těchto okolností musí být splněny podmínky stanovené zákonem, aby jednající osoba mohla být považována za nevinnou v souladu se zákonem i přesto, že se bránila proti útoku způsobem, který by byl za normálních okolností považován za trestný čin.⁸²

“Pro nutnou obranu a krajní nouzi je společné, že okruh ohrožených zájmů je totožný. Útok a nebezpečí přímo hrozí nebo trvá. Oprávněný jednat v nutné obraně a také krajní nouzi je každý, nejen ten, komu útok, resp. nebezpečí hrozí. Pokud tedy osoba činem jinak trestným odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok, který je namířen proti tělesné integritě jiné osoby, jde o nutnou obranu. Na jednání v krajní nouzi se vztahuje

⁷⁸ PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. Str. 67.

⁷⁹ JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 266-268.

⁸⁰ PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. Str. 67-73.

⁸¹ JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 274.

⁸² PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. Str. 167.

i druhá přísná podmínka tzv. proporcionality. V právní úpravě krajní nouze je vyjádřena slovy, že nejde o krajní nouzi, pokud způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil“⁸³

Rozdíl mezi jednáním v krajní nouzi a jednáním v nutné obraně spočívá nejen v tom, o jakou situaci jde, ale i v tom, jakým způsobem je řešena. Při nutné obraně je obranné jednání zaměřeno od počátku proti útočnickovi samému a útočnickovi je působena škoda, ale při krajní nouzi se jedná proti jiné osobě než je útočník, proti třetí osobě, ta se na vzniku nemusí podílet a nenesou žádnou vinu. Na jednání v krajní nouzi klade právní řád mnohem přísnější podmínky, než v případě nutné obrany.⁸⁴

Krajní nouze i nutná obrana mají odlišnou stavbu požadavku mezi chráněným a porušeným zájmem. U nutné obrany je možné způsobit útočnickovi škodu menší než hrozila, stejnou, ale i vyšší. Krajní nouze dovoluje způsobení menší škody než, která hrozila.

V případě jednání v krajní nouzi a v nutné obraně může být použita i nelegálně držená zbraň, jsou-li splněny ostatní podmínky ustanovené v zákoně.⁸⁵ V takových případech však přichází v úvahu trestní odpovědnost za nelegální držení jinak oprávněně použité zbraně.

Nutná obrana se připouští proti společensky nebezpečnému útoku fyzické osoby. V případě krajní nouze mohou být vedle bezprávného jednání pramenem i přírodní síly, napadení zvířetem, fyziologické procesy, selhání technických zařízení.

Prioritou v posuzování musí být skutečná situace v momentě střetu, zahájení útoku a obrany, a poměru mezi způsobem útoku a způsobem obrany pohledem na možnou zcela zjevnou nepřiměřenost obrany.⁸⁶ Způsobený následek je sekundární záležitostí. Je třeba zohlednit skutečnost, že jenom útočník je odpovědný za čin a nese plné riziko nezdaru své útočné akce, a to i utrpěnou újmu na zdraví či smrt.

⁸³ PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. Str. 98-105.

⁸⁴ PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. Str. 168-170.

⁸⁵ JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 274.

⁸⁶ JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). Str. 276.

5 Donucovací prostředky

Kriminální prostředí determinují podmínky a situace, které v kontextu charakterizují jeho stav, strukturu a dynamiku. Tyto podmínky se vyznačují neurčitostí a proměnlivostí svých jedinečných situací. Jednou z nejdůležitějších činností policisty v takovém prostředí, jejíž potřeba výrazně stoupá jsou při zajišťování demokratických práv jednotlivců a skupin občanů služební zákroky.⁸⁷

Komplexně tedy donucovací prostředek představuje právní nástroj a technický prostředek, jehož použití v souladu se zákonem si policista zvolí na základě vlastní úvahy v závislosti na konkrétní situaci pro zajištění účelu sledovaného služebním zákrokem za dodržení zásady přiměřenosti ve vztahu k nebezpečnosti útoku.⁸⁸

Šteinbach definuje donucovací prostředky jako *“soubor technických prostředků, jejichž účelem použití je zabránit vzniku nebezpečí nebo zamezit osobám další protiprávní jednání, které ohrožuje zájmy chráněné zákonem, tzn. j. ochrana života, zdraví a majetku”*.⁸⁹

Na všechny typy zákonem staovených donucovacích prostředků zákon stanovuje způsob a situaci, ve kterých mohou být použity. Pokud policista zjistí, že při použití donucovacích prostředků, došlo ke zranění osoby, je povinen, pokud to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit její lékařské ošetření. Pokud policista použije donucovací prostředky je třeba postupovat se zvláštní pozorností, pokud služební zákrok směřuje proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou a osobě mladší 15 let, platí určité omezení a mohou se použít pouze hmaty, chvaty a pouta.⁹⁰ Ostatní donucovací prostředky je policista oprávněn použít jen v případě, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje životy a zdraví jiných osob nebo policisty nebo hrozí závažná škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.⁹¹

⁸⁷ VÁGNER J., TESÁREK A. Strategie a taktika policejní činnosti. 1 vyd. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství, 2007. Str. 34-38.

⁸⁸ VANGELI, B., 2014. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. Str. 324.

⁸⁹ ŠTEINBACH, M. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 78-83.

⁹⁰ ŠTEINBACH, M. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str.80-83.

⁹¹ ŠTEINBACH, M. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 80-83.

5.2 Použití donucovacích prostředků

Obecné podmínky použití donucovacích prostředků jsou uvedeny v „*zákoně o Policii ČR*“, konkrétně v ustanovení § 51-53. Nejde však o jediné podmínky, kterými je příslušník Policie ČR vázán v souvislosti s použitím donucovacích prostředků. Konání příslušníka Policie ČR musí být vyhodnoceno nejen jako zákonné ale i jako přiměřené. Pro každé použití donucovacích prostředků stanoví právní teorie základní zásady, které policisté musí respektovat v každém případě a za všech okolností.

Obecným ustanovením o použití donucovacích prostředků a zbraně je aplikace ustanovení § 51 „*zákona o Policii ČR*“, kde je přesně uvedeno, že příslušník Policie ČR má oprávnění použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k čemuž byl náležitě vycvičen. Obecné podmínky použití donucovacích prostředků jsou dány v ustanovení § 53 „*zákona o Policii ČR*“. V prvním odstavci cit. ustanovení je mimo jiné zákonodárcem „*ex lege*“ vymezena podmínka, která musí být splněna a tou je ochrana bezpečnosti své, jiné osoby nebo majetku nebo ochrana veřejného pořádku. Druhý odstavec stanovuje podmínku, že před použitím donucovacích prostředků musí být nejprve daná osoba vyzvána, aby upustila od protiprávního jednání. Třetí odstavec stanovuje povinnost policisty zvolit adekvátní prostředek, jehož prostřednictvím bude dosažen účel zákroku a zároveň musí být splněna podmínka nezbytnosti jeho použití, aby byl překonán odpor nebo útok osoby, proti které je zákrok veden.

Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu. Policista, který se rozhodne pro použití donucovacích prostředků, musí tedy správně posoudit konkrétní případ ohrožení dle jednání osoby a použití donucovacích prostředků musí podložit zákonným důvodem.⁹²

Donucovací prostředky nemohou být použity jako trest ani odplata. Policista při jejich výběru a použití uplatňuje princip subsidiarity, tzn. zvolí jejich použití, není-li možné jinak zajistit ochranu a vyřešit vzniklou situaci. Výběr donucovacího prostředku je výlučně na správné úvaze samotného policisty, který má disponovat znalostmi, schopnostmi a dovednostmi, aby dokázal adekvátně vyhodnotit konkrétní situaci, vybrat vhodný donucovací prostředek, který bude přiměřený a efektivně jím dosáhne účelu

⁹² ŠKODA, J., 2013. Zákon o policii s komentářem. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 480, Str. 206-208.

sledovaného služebním zákrokem. Je třeba zdůraznit, že právě při zákrocích v rizikovém kriminálním prostředí jsou tyto subjektivní pocity policisty nenahraditelné, protože komplexně dokáže správně a účelně vyhodnotit náročný služební zákrok v takovém prostředí.⁹³

Použití donucovacích prostředků nesmí být diskriminační, nesmí směřovat proti konkrétním skupinám občanů. Policisté musí být schopni překonat osobní antipatie vůči jistým skupinám osob, přestože často vyplývají z negativní zkušenosti s příslušníky dané skupiny.

⁹³ ŠTEINBACH, M. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 87-91.

6 Využití donucovacích prostředků Policie ČR a obecní (městské) policie

O bezpečnost osob a jejich majetek a o udržování veřejného pořádku se v rámci státu mohou starat různé orgány a instituce veřejné správy. V tomto případě jsou jimi zejména Policie ČR a obecní (městská) policie.

V této části „práce“ jsou upřesněny konkrétní podmínky, povinnosti a zvláštní ustanovení vztahující se k použití donucovacích prostředků strážníky obecní (městské) policie a Policie ČR. Jednotlivé typy donucovacích prostředků budou blíže popsány a bude poukázáno na podmínky, které pro jejich užití v současnosti zákonodárce stanovuje.

Donucovací prostředek je v právu takový prostředek, který je oprávněn užit příslušník Policie ČR či strážník obecní (městské) policie k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.⁹⁴

K pochopení využívání donucovacích prostředků je nutné vycházet ze zákona. Základní ustanovení pro postup Policie ČR při použití donucovacích prostředků představuje § 52 „zákonu o Policii ČR“ oproti tomu pro postup obecní (městské) policie představuje ustanovení § 18 „zákonu o obecní policii“.

Tyto zákony, respektive paragrafová znění rovněž definují určité povinnost policisty a strážníka ve vztahu k osobě, vůči které by měl směřovat zákrok za užití donucovacích prostředků. Základní povinností policisty a strážníka je v tomto případě vyzvat takovou osobu, aby upustila od protiprávního jednání, a zároveň zdůraznit, že pokud od takového jednání neupustí, budou vůči ní použity donucovací prostředky. Výzva je právním a preventivně-taktickým prostředkem. Výzva a výstraha, že budou použity donucovací prostředky, musí být policisty vyjádřeny jasně a zřetelně. Osoba, vůči které výzva s výstrahou směřuje, může na základě jasné a zřetelné vyjádřené výzvy s výstrahou upustit od protiprávního jednání.

V opačném případě je policista oprávněn použít některý z donucovacích prostředků, které definuje zákon. Použití donucovacího prostředku lze chápat jako

⁹⁴ FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem : podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. Str. 122-130.

prostředek „*ultima ratio*”, krajního prostředku, který následuje po výzvě s výstrahou s cílem nápravy právního stavu, který je jednáním osoby ohrožen, resp. porušen.⁹⁵

Pod výzvou je třeba rozumět vše, co jasně a zřetelně upozorní osobu, která jedná protiprávně a vůči které se zakročuje, že je před ní policista, který je oprávněn ukončit její protiprávní jednání v případě, že od takového jednání neupustí sama osoba. Výzva, kterou policista aplikuje, by měla být:

1. stručná,
2. srozumitelná,
3. jednoduše formulována,
4. určitá,
5. důrazná.

6.1 Obecní (městská) policie

„*Zákon o obecní policii*” stanovuje postavení obecní (městské) policie jako pořádkového útvaru působícího při zajišťování obecních věcí veřejného pořádku v obci a plnění úkolů vyplývajících z obecně závazných nařízení obce, z usnesení obecního zastupitelstva a z rozhodnutí starosty obce.

Obecní (městskou) policii podle zákona zřizuje a zrušuje obec obecně závaznou vyhláškou obce. Vedoucího pracovníka obecní (městské) policie na návrh starosty jmenuje a odvolává obecní zastupitelstvo.

Strážníci obecní (městské) policie při výkonu své činnosti mohou využívat v rámci svého oprávnění i donucovací prostředky, které jim umožňují efektivněji vykonávat svou činnost. Tyto donucovací prostředky mohou zároveň sloužit jako prostředek, k ochraně jejich vlastní bezpečnosti.

Před použitím donucovacích prostředků je strážník obecní (městské) policie povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použit některý z donucovacích prostředků. Od výzvy a výstrahy může upustit pouze v případě, kdy je sám napaden nebo je ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odklad nebo tomu brání jiné okolnosti.⁹⁶

⁹⁵ FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem : podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. Str. 122-130.

⁹⁶ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 11.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553#p18>

O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje strážník obecní (městské) policie dle konkrétní situace tak, aby osobě, proti které zakročuje, nezpůsobil nepřiměřenou újmu. Důležitou součástí je však neprodleně hlásit použití donucovacích prostředků vedoucímu pracovníkovi obecní policie. Vzniknou-li pochybnosti o oprávněnosti nebo přiměřenosti použití donucovacích prostředků při hlášení nebo byli při jejich použití způsobena smrt, újma na zdraví nebo škoda na majetku, je vedoucí pracovník obecní policie povinen zjistit, zda byly použity v souladu se zákonem.⁹⁷ V případě pochybností a podezření ze zneužití oprávněnosti a přiměřenosti použití donucovacích prostředků nadále provádí úkony prověřování orgány Policie ČR a příslušného Okresního státního zastupitelství.

Při zákroku proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou či nemocí a osobě mladší 15 let nesmí příslušník obecní policie použít údery a kopy sebeobrany, slzotvorné prostředky, obušek a služebního psa, kromě případů, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje životy a zdraví jiných osob nebo příslušníka obecní policie nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.⁹⁸

Použití donucovacích prostředků je upraveno „zákonem o obecní policii“.

Uvedený zákon za donucovací prostředky považuje:

1. hmaty, chvaty, údery a kopy,
2. slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
3. obušek a jiný úderný prostředek,
4. pouta,
5. úder služební zbraní,
6. hrozba namířenou služební zbraní,
7. varovný výstřel ze služební zbraně,
8. technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.

Tabulka č. 1: Donucovací prostředky používané obecní policií⁹⁹

⁹⁷ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 09.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

⁹⁸ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 09.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

⁹⁹ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 09.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

6.1.1 Hmaty, chvaty, údery a kopy

Hmaty, chvaty, údery a kopy můžeme brát jako nejčastěji používaný donucovací prostředek. Hmat je charakterizován jako běžné uchopení osoby a to i v případě, kdy strážník překonává pasivní odpor.¹⁰⁰ Chvat má téměř stejný průběh s tím rozdílem, že se snaží osobě, proti které zakročuje, způsobit bolest a to například z důvodu jejího odzbrojení. Úder je pohyb rukou, která směřuje do citlivých míst na těle osoby při snaze překonat aktivní odpor.¹⁰¹ Kop je totožný s úderem, avšak je veden dolní končetinou. Hmaty a chvaty je strážník obecní (městské) policie oprávněn použít, klade-li osoba pasivní odpor.

Strážník obecní (městské) policie může použít hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobranou v případě, aby:

1. zajistil bezpečnost jiné osoby nebo vlastní před protiprávním útokem, pokud se po výzvě od útoku neupustí, útok bezprostředně hrozí, trvá nebo bude pokračovat,
2. zabránil výtržnosti, rvačce, úmyslnému poškozování majetku nebo jinému hrubému chování, kterým je porušován veřejný pořádek,
3. zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných objektů nebo na místa, kde je vstup zakázán,
4. zadržel osobu, která klade aktivní odpor,
5. předvedl osobu, která klade aktivní odpor.¹⁰²

6.1.2 Pouta

Pouta je strážník obecní (městské) policie oprávněn použít:

1. při omezení svobody osoby podle § 76 odst. 2 trestního řádu,
2. při předvedení osoby podle tohoto nebo zvláštního zákona, která klade odpor, nebo,

¹⁰⁰ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 250-252.

¹⁰¹ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 254.

¹⁰² ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 10.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

3. proti osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo strážníka, ohrožuje vlastní život nebo zdraví, poškozuje cizí majetek nebo se pokusí o útěk při zákroku strážníka nebo bezprostředně po něm.¹⁰³

Pouta jsou nejčastěji používaným donucovacím prostředkem, jedná se o tzv. zajišťovací donucovací prostředek, kterým strážník obecní (městské) policie ale stejně i příslušník Policie ČR po prvotním překonání odporu osoby tuto spoutá, aby zabránil dalšímu možnému protiprávnímu jednání osoby proti které zakročuje. V zákoně není specifikováno jakým typem pout by měl být strážník nebo policista vybaven. Pouty se rozumí všechny typy kovových pout nebo jednorázová plastová a látková pouta. Způsob poutání osoby není jednoznačně stanoven, osobu lze spoutat před tělem nebo za zády, podle toho jak to vyžaduje situace s ohledem nebezpečnost případně zdravotní stav poutané osoby.

6.1.3 Služební pes

Služebního psa je příslušník obecní (městské) policie oprávněn použít, aby zajistil bezpečnost jiné osoby nebo vlastní, pokud se po výzvě neupustí od útoku, útok bezprostředně hrozí, trvá nebo podle všech známek bude pokračovat. Smí jej použít, aby zabránil výtržnosti, rvačce nebo jinému hrubému chování, kterým je porušován veřejný pořádek. V momentě, aby zabránil násilnému vstupu do chráněných objektů, nebo na místa, kde je vstup zakázán, k pronásledování osoby na útěku. Služebním psem je možné donutit ukrývající se osobu opustit úkryt, mají-li být takové osoby zadrženy, nebo k jejich hlídání.¹⁰⁴

6.1.4 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu motorového vozidla

Strážník obecní (městské) policie je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu motorového vozidla v případě, že motorové vozidlo stojí na místě, kde je to zakázáno dopravními značkami nebo dopravními zařízeními, a jestliže porušení zákazu nelze z viny přestupce neprodleně projednat.¹⁰⁵

¹⁰³ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 10.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

¹⁰⁴ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 10.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

¹⁰⁵ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 10.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

Technický prostředek k zabránění odjezdu motorového vozidla musí být zřetelně označen názvem útvaru obecní (městské) policie a musí být na něm uveden způsob vyrozumění útvaru obecní (městské) policie nebo příslušníka obecní (městské) policie, který je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu motorového vozidla odstranit.

6.1.5 Podmínky nošení a použití zbraně strážníků obecní (městské) policie

Za zbraň se pro tyto účely považuje krátká kulová zbraň, jejímž držitelem je podle zvláštních předpisů obec. Strážník obecní (městské) policie je oprávněn použít zbraň:

1. v případě nutné obrany a krajní nouze,
2. aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.¹⁰⁶

Strážník obecní (městské) policie je oprávněn použít úderu zbraní v případě nutné obrany, zpravidla v zápase s útočníkem, nemůže-li jeho odpor překonat jinak. Strážník obecní (městské) policie je oprávněn použít hrozbu zbraní a varovný výstřel do vzduchu a je dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohozen život jiných osob, a co nejvíce šetřil život a zdraví osoby, proti níž zákrok směřuje.¹⁰⁷

Vangeli definuje ve své publikaci úder střelnou zbraní jako: *“Úder střelnou zbraní: tento donucovací prostředek lze použít v případech zákroků proti nebezpečným pachatelům, zejména v situacích, kdy policista zakročuje se zbraní v ruce, nicméně osoba klade aktivní odpor a současně však nejsou splněny podmínky pro použití zbraně podle zákona a není praktické či bezpečné vracet zbraň do pouzdra nebo by použití jiných donucovacích prostředků bylo zjevně neúčinné. K úderu je třeba použít zbraň zajištěnou, nebo takovou, která disponuje mechanismem jistícím proti náhodnému výstřelu.”*¹⁰⁸

Hrozbu namířenou střelnou zbraní je záhodno použít hlavně v případech, kdy vzhledem k okolnostem může dojít ke splnění podmínek pro použití zbraně. Jedná se

¹⁰⁶ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 10.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

¹⁰⁷ ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 12.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

¹⁰⁸ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. Str. 207.

o míření zbraní policistou na osobu, nikoliv však, pokud má zbraň v pouzdře nebo ji pouze drží hlavní směřující k zemi.¹⁰⁹

Pokud se příslušník Policie ČR nebo i strážník obecní (městské) policie rozhodne použít varovný výstřel, střela musí směřovat do míst, kde nedojde k žádnému ohrožení. Tímto donucovacím prostředkem dává najevo, že pokud bude daná osoba pokračovat v protiprávním jednání, zbraň bude použita.

6.2 Policie ČR

Příslušník Policie ČR při plnění svých úkolů je oprávněn použít specifické, zákonem taxativně stanovené donucovací prostředky, které jsou vyjmenované v § 52 „*zákona o Policii ČR*“. Uvedený zákon za donucovací prostředky považuje:

1. hmaty, chvaty, údery a kopy,
2. slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
3. obušek a jiný úderný prostředek,
4. vrhací prostředek mající povahy střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
5. vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
6. zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
7. vytlačování vozidlem,
8. vytlačování štítem,
9. vytlačování koněm,
10. služební pes,
11. vodní stříkač,
12. zásahová výbuška,
13. úder střelnou zbraní,
14. hrozba namířenou střelnou zbraní,

¹⁰⁹ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. Str. 207-208.

15. varovný výstřel,
16. pouta,
17. prostředek k zamezení prostorové orientace.

Tabulka č. 2: Donucovací prostředky používané Policií ČR¹¹⁰

V podkapitolách budou popsány donucovací prostředky, které smí použít, narozdíl od strážníka obecní (městské) policie jen příslušník Policie ČR.

6.2.1 Vytlačování vozidlem, vytlačování koňmi a vytlačování štítem

Příslušníci Policie ČR mohou účastníky shromáždění, sportovních a veřejných kulturních akcí vytlačovat motorovými vozidly nebo koňmi, pokud:

1. dochází k narušování klidného průběhu akce a svolavateli, organizátorovi nebo pořadateli se nepodařilo zajistit nápravu,
2. se účastníci po skončení akce klidně nerozejdou,
3. účastníci akce páchají trestné činy a nápravu nelze zajistit jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům.¹¹¹

Právo pokojně se shromažďovat slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních svobod. Dále slouží k výměně informací a názorů, jakož i k účasti na řešení veřejných a jiných společenských záležitostí vyjádřením konkrétních postojů či stanovisek.¹¹²

Je nutné zdůraznit, že primární odpovědnost za klidný průběh akce patří pořadateli, resp. organizátorovi. Policie zasáhne až podpůrně, pokud ke zklidnění situace po opatřeních pořadatele nebo organizátora nedoručí.

Používání služebních koňů je efektivnějším prostředkem zejména ve zúžených místech, kde jsou mobilnější a lze je snáze ovládat než motorové vozidlo. Služební kůň tak dokáže být efektivním prostředkem ke zklidnění dané situace. Zároveň je však třeba

¹¹⁰ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 15.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

¹¹¹ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 200 – 204.

¹¹² FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. Str. 138.

zdůraznit, že služební koně jsou spíše sporadickým prostředkem, zatímco motorová vozidla jsou součástí každého útvaru Policie ČR.

Vytlačování i za použití služebních koní je poměrně často využívaným donucovacím prostředkem a to primárně během fotbalových zápasů, které jsou označeny jako rizikové.

6.2.2 Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

Použití tohoto donucovacího prostředku je zakotveno v § 55 „*zákona o Policii ČR*”.

Příslušník Policie ČR je oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu v případě, že

1. k zastavení vozidla, jehož řidiče přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu vozidlo nezastaví, nebo,
2. k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.¹¹³

Zákonné ustanovení opravňuje příslušníka Policie ČR k použití technických prostředků, jehož prostřednictvím zabrání odjezdu dopravního prostředku. Příslušník Policie ČR je tímto způsobem oprávněn dopravní prostředek i zastavit.

K násilnému zastavení vozidla, lze použít například zastavovací pás, kterým jsou vybaveny hlídky Policie ČR. Při použití zastavovacího pásu dochází k proražení pneumatik zastavovaného vozidla a dojde k pozvolnému úniku tlaku v pneumatikách tak, aby nedošlo k havárii vozidla a k možnému ohrožení ostatních účastníků silničního provozu.

6.2.3 Použití vodního stříkače

Specifickým donucovacím prostředkem je využití vodního děla, které je součástí výzbroje Policie ČR. Intenzitu tlaku a způsob použití vodního děla je nutno přizpůsobit závažnosti narušování veřejného pořádku. Pro zmírnění účinků zákroku se vodní proud

¹¹³ ČESKO, 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 16.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

zpravidla směřuje na zpevněný, asfaltový povrch, aby nedošlo k vážnému zranění osob. Používá se však i přímo na těla osob, proti kterým je zakročováno.¹¹⁴

Přípustné je i použití vody z hydrantů, pokud se nachází na místě zásahu.

6.2.4 Použití zásahové výbušky

Dalším ze specifických opatření je využití zásahové výbušky. Pro účely policie se zásahová výbuška *“používá ke krátkodobému zneškodnění nebezpečného pachatele a jiných osob páchajících zvláště závažné úmyslné trestné činy”*.¹¹⁵

Nebezpečným pachatelem se rozumí osoba, která podle zjištěných skutečností může být svým jednáním nebezpečná pro život nebo zdraví policisty, resp. jiných osob. Nebezpečný pachatel je zejména pachatelem trestného činu, který je ozbrojen zbraní, dále pachatelem zvláště závažného zločinu, zadrženou osobou která je útěku, zatčenou osobou na útěku, osobou při útěku z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody.¹¹⁶

Zásahová výbuška je výbušný předmět, který lze vystřelit nebo je možné jej umístit vrhem na konkrétní místo. Jedná se o malou pyrotechnickou nálož, která generuje zvukový a světelný efekt. Použit lze i slzotvorné zásahové výbušky. Cílem zásahové výbušky je prostřednictvím akustického a světelného efektu zneškodnit na krátkou dobu pachatele s cílem použít jiné donucovací prostředky k jeho zneškodnění, pokud sám, na základě použití výbušky, neupustil od protiprávního jednání.¹¹⁷

6.2.5 Prostředek k zamezení prostorové orientace

Mezi tyto donucovací prostředky lze zařadit věci, pomocí kterých osoba vůbec, nebo jen zřídka vizuálně vnímá své okolí. Patří mezi ně např. kukla, kápě, tmavé brýle, či helma. Používají se zejména u osob, u kterých lze předpokládat, že se během eskorty pokusí o útěk. Dále je lze použít jako preventivní prostředky proti agresivním osobám, které například kousou a je u nich předpoklad nakažlivé nemoci. Stejně jako u donucovacího prostředku pout se prostředky k zamezení prostorové orientace dají použít za podmínek uvedených v § 54 *„zákona o Policii ČR”* a nevykazují se jako použití

¹¹⁴ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 200 – 204.

¹¹⁵ MATES, P. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009. Praha: Linde, 2009. Str. 115.

¹¹⁶ FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. Str. 139-140.

¹¹⁷ FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. Str. 139-140.

donucovacích prostředků, ale jsou jakousi formou zajištění bezpečnosti eskortujících policistů.

Policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby:

1. zajištěné,
2. zadržené,
3. zatčené, atd. ¹¹⁸

¹¹⁸ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 205.

7 Kazuistika

V této kapitole budou uvedeny konkrétní případy použití donucovacích prostředků ze strany příslušníků Policie ČR, které se odehrály na území Pardubického kraje.

Popsané případy poukážou na situaci a konkrétní okolnosti, za kterých příslušník použil donucovací prostředek. Bude zde vyhodnoceno použití donucovacího prostředku ze strany nadřízených policisty, který donucovací prostředek použil a případné taktickometodické doporučení pro další postup v rámci použití donucovacích prostředků.

7.1 Použití donucovacích prostředků hlídkou Obvodního oddělení Holice

První popisovaný případ použití donucovacích prostředků se stal 22.11.2022 ve večerních hodinách v obci Komárov na Pardubicku. Na uvedené místo byla přivolána hlídka z místního oddělení Policie ČR Holice, které byla oznámena havárie osobního vozidla. Po příjezdu na uvedené místo hlídka zjistila havarované vozidlo, u kterého postával muž. Hlídka vyzvala muže k prokázání totožnosti, čímž využila oprávnění ustanovení § 63 odst. 2 písm. a), d) „*zákona o Policii ČR*“ a následně u osoby provedla dechovou zkoušku s pozitivním výsledkem na alkohol s hodnotou 3,30 ‰.

Mezitím co policisté prováděli dílčí úkony se místo dostavila přivolaná posádka rychlé záchranné služby s lékařem. Muž, který byl podezřelý z řízení a zavinění havárie vzhledem ke své opilosti na místě s lékaři a policisty odmítal spolupracovat. Zasahující lékař konstatoval vzhledem k okolnostem havárie, že nemůže vyloučit, že je uvedený muž v přímém ohoření života a může mít vážné život ohrožující vnitřní zranění. Zasahující záchranáři i policisté se muže snažili přesvědčit, aby se nechal vyšetřit načež muž reagoval podrážděně a začal záchranáře a policisty slovně urážet.

Celé jednání muže vyvrcholilo tím, že se pokusil odejít z místa havárie. Tomu bylo zabráněno policistou, který muže vyzval, aby setrval na místě. Tuto výzvu zopakoval s výstrahou podle § 52 odst. 2 „*zákona o Policii ČR*“, že pokud neuposlechne zákonné výzvy a pokusí se odejít mohou být proti jeho osobě použity donucovací prostředky a bude zajištěn.

Muž i přes opakované výzvy neuposlechl a dal se na útěk směrem do pole. Policisté jej dostihli a za použití donucovacích prostředků uvedených v ustanovení § 52 písm. a), p) „*zákona o Policii ČR*“ – hmatů, chvatů a pout zajistili. Zajištění bylo posouzeno podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. a), f) „*zákona o Policii ČR*“. Muž se

zajištění bránil ve formě pasivního odporu, kdy měl obě svoje ruce spojené pod tělem. Z tohoto důvodu policisté použili hmaty a chvaty a následně pouta, kdy tímto odpor muže překonali a úspěšně dokončili služební zákrok. Následně byl muž odvezen za asistence policistů sanitním vozem do nemocnice v Pardubicích, kde byl předán k ošetření a tím bylo ukončeno omezení osobní svobody muže.

Ze sepsaného záznamu policistů lze konstatovat, že policisté správně vyhodnotili situaci, muže před zajištěním zákonně vyzvali s výstrahou, že pokud neuposlechne jejich výzev bude zajištěn i za použití donucovacích prostředků. Muž svým jednáním bezprostředně ohrozil svůj život a z tohoto důvodu byl zajištěn podle „*zákona o Policii ČR*“ a dále minimálně naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 5 odst. 1 písm. a) z. č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích tím, že neuposlechl výzvy policistů a tomu odpovídá důvod zajištění podle § 26 odst. 1, písm. a), f) „*zákona o Policii ČR*“. Za zmínku stojí fakt, že policisté po použití jakéhokoliv donucovacího prostředku sepisují záznamy samostatně, každý sám za sebe a je jim metodicky doporučeno používání osobních minikamer při dokumentování zákroku. Policisté ve svých záznamech popisují konkrétně jakým způsobem a na jakou část osoby použili donucovací prostředek. Tím se dá vyvrátit nebo potvrdit možná souvislost se zraněním osoby po použití donucovacího prostředku. O použití donucovacího prostředku policistou musí být jakmile to okolnosti dovolí vyrozuměn služebně nadřízený policista – zpravidla vedoucí oddělení, který předběžně na základě prvotních informací vyhodnotí použití donucovacích prostředků. Po shromáždění veškerých podkladů jako Úředních záznamů o použití donucovacích prostředků sepsaných policisty a případně i kamerových záznamů učiní o tomto vyhodnocení záznam. Úřední záznam o použití donucovacích prostředků je přílohou této práce (viz. příloha č. I).

7.2 Použití donucovacích prostředků hlídkou Obvodního oddělení Choceň

Druhý demonstrováný případ se odehrál v Brandýse nad Orlicí dne 15.4.2022 v nočních hodinách v panelovém domě. V tomto případě sehrála roly jiná návyková látka než alkohol a to metamfetamin. Policisté na místo byli přivoláni z místního oddělení v Chocni k rušení nočního klidu. Jednalo se o dvoučlennou hlídku tvořenou z policisty a policistky.

Policisté po příjezdu na místo zjistili ve 3. patře bytového domu otevřené dveře do jednoho z bytů a mužský hlas s voláním o pomoc spolu z ženským hlasem se slovy

„pozor má nůž“. Pohledem policisté zjistili muže pochodujícího po chodbě, který měl v ruce opravdu nůž a ženu s dítětem v náručí. Policisté zde správně zareagovali a vyhodnotili situaci, kdy z důvodu své bezpečnosti a bezpečnosti ostatních osob (ženy s dítětem) použili služební zbraň, konkrétně podle ustanovení § 52 písm. n) „*zákona o Policii ČR*“ – hrozbu namířenou střelnou zbraní. Před použitím tohoto donucovacího prostředku nepoužili výzvu s výstrahou podle § 52 odst. 2 „*zákona o Policii ČR*“, jelikož zákrok nesnesl odkladu a touto výzvou by mohlo dojít ke zmaření služebního zákroku a mohlo dojít k útoku nožem ze strany muže.

Policisté při použití donucovacího prostředku byli nadále v kontaktu s mužem a dali mu jasnou výzvu, aby nůž položil, což muž uposlechl. Muž byl zjevně pod vlivem omamných a psychotropních látek, což nakonec ukázal i pozitivní test na drogy. Choval se nevyzpytatelně a trpěl myšlenkami, že ho policisté přišli zabít. Jelikož prvotní ohození nožem ze strany muže bylo eliminováno za použití donucovacího prostředků hrozby namířené střelné zbraně, ale služební zákrok ještě nebyl dokončen, policisté přistoupili po již marné výzvě k upuštění od protiprávního jednání s výstrahou podle § 53 odst. 2 „*zákona o Policii ČR*“ k použití dalších donucovacích prostředků za účelem zajištění osoby. Rozhodli se použít donucovací prostředky podle § 52 písm. a) „*zákona o Policii ČR*“ – hmaty, chvaty, údery a kopy. Jelikož policisté vedli zákrok proti osobě pod vlivem omanných a psychotropních látek, kdy často osoby mají snížený práh bolestivosti a až nadlidskou sílu, nepodařilo se jim z počátku překonat aktivní odpor směřující k zajištění osoby. Zajištěním osoby v tomto případě přicházelo v úvahu podle zákonného ustanovení podle § 26 odst. 1 písm. a) „*zákona o Policii ČR*“, tedy že osoba svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek.

Policisté ve svém záznamu, každý samostatně a opět konkrétně popisují sami za sebe použití donucovacího prostředku, jakým způsobem na osobu sahal a jak překonali její aktivní odpor. Po překonání prvotního odporu osoby jeden z policistů použije pouta, který vyhodnotí rovněž jako použití donucovacího prostředku podle § 52 písm. p) „*zákona o Policii ČR*“ a tím se podaří osobu zajistit a eliminovat tak další případný útok na policisty. Osoba se i však po zajištění aktivně bránila, kdy v rámci odvádění osoby k policejnímu vozu musela hlídka opětovně použít donucovacích prostředků a to opětovně hmatů a chvatů, aby zamezila útěku osoby. Z poskytnutého materiálu i zde vyplývá, že policisté správně vyhodnotili situaci a dokázali správně aplikovat zákonná oprávnění ze „*zákona o Policii ČR*“ s využitím donucovacích prostředků, které byly vyhodnoceny jako oprávněné a přiměřené k okolnostem jednání osoby pod vlivem

omamných a psychotropních látek. I součástí tohoto případu je v příloze uložen anonymizovaný Úřední záznam o použití donucovacích prostředků (viz. příloha č. II).

8 Závěr

Za bezpečnost osob i jejich majetku, udržování veřejného pořádku v zemi odpovídají dotčené orgány veřejné správy, ale mohou za ně odpovídat i různé organizace a soukromé agentury. Nezastupitelné místo v oblasti bezpečnosti má pouze Policie ČR a obecní (městská) policie.

Donucovací prostředky jsou pro příslušníky Policie ČR a strážníky obecní (městské) policie nepostradatelným oprávněním, které jim svěřil zákonodárce a bez nichž je obtížné plnit jejich povinnosti. Pokud jde o ochranu bezpečnosti občanů nebo veřejného pořádku, ne vždy si vystačí policista nenásilnými prostředky, a proto může při vynucování dodržování zákona použít donucovací prostředky, které jsou taxativně vymezeny v zákoně. O tom jaký donucovací prostředek příslušník Policie ČR nebo strážník obecní (městské) policie použije rozhoduje sám na místě, podle konkrétní situace s ohledem na právní a taktické aspekty zákroku a reflexi aktivního či pasivního odporu osob, proti kterým je zakročováno. A z tohoto důvodu stanovuje zákon přesná pravidla, podle kterých lze takový nátlak použití donucovacích prostředků použít a v žádném případě by neměli být použity jako trest pro viníka.

Věcnou částí „práce“ byly demonstrovány eklekticky reflektované zákonem stanovené donucovací prostředky, které mohou uplatnit příslušníci Policie ČR a strážníci obecní (městské) policie. Vybrané donucovací prostředky byly na základě odborné literatury a poznatků z policejní praxe okomentovány tak, aby byl možná co nejdůležitěji popsán smysl a důvod jejich použití.

Při vypracovávání „práce“ bylo čerpáno z různých odborných publikací, z poznatků nabytých při studiu a také i z osobních zkušeností práce u Policie ČR. Je potřeba zmínit, že při zpracování práce autor nečerpal z cizojazyčné literatury, týkající se problematiky použití donucovacích prostředků. Vzhledem k omezenosti zastoupení zkoumaného tématu v zahraniční literatuře je aplikace právní normy a i samotného použití donucovacích prostředků, které jsou ukontveny v „zákoně o Policii ČR“ potažmo v „zákoně o obecní policii“ nerelevantní v právním prostředí cizího státu i když s využitím donucovacích prostředků se lze setkat i tam.

Na základě rozlišení pravomocí byl vytvořen relevantní pohled na činnost příslušníků Policie ČR a také strážníků obecní (městské) policie. Ze zákonů a osobní zkušenosti je zřejmé, že se činnost příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie ve velké míře zaměřuje zejména na oblast protiprávního jednání občanů jako jsou

přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, veřejného pořádku a občanského soužití.

V „*práci*” byly demonstrovány legislativní aspekty, které jasně definují legálnost použití donucovacích prostředků, avšak může i dojít k nesprávnému vyhodnocení a případnému porušení zákonnosti zákroku s použitím donucovacího prostředku. Zákon definuje jednoznačný postup příslušných orgánů, kterým je svěřena kompetence vyhodnotit takový služební zákrok.

V rámci uvedené kazuistiky byly popsány konkrétní příklady použití donucovacích prostředků z praxe policistů Krajského ředitelství policie Pardubického kraje. Součástí jsou i konkrétní anonymizované formuláře a vyhodnocení související s použitím donucovacích prostředků, které reflektovaly a demonstrovaly zákonodárny rámec oprávnění použití donucovacích prostředků ze strany zakročujících policistů.

Po vyhodnocení odborné literatury bylo z teoretického hlediska zjištěno, že příslušníci Policie ČR mají oproti strážníkům obecní (městské) policie jednoznačně více pravomocí a možností volby donucovacích prostředků. Tyto odlišnosti pramení z rozdílných úprav „*zákona o Policii ČR*” a „*zákona o obecní policii*”. Rovněž není pozornost toliko věnována z odborného hlediska strážníkům obecní (městské) policie, kdy zkoumáním zájmové oblasti bylo zjištěno, že použití donucovacích prostředků ze strany této složky komunálního sboru upravuje pouze „*zákon o obecní policii*” a dále jejich použití není nijak centrálně metodicky vedeno. Z praxeologicko-kazuistické části práce vyplývá administrativní dokumentace použití donucovacích prostředků ze strany zasahujících příslušníků Policie ČR, kteří si zákroky nahrávají mj. na osobní minikamery, kdy poté tyto záznamy jsou centrálně evidovány a vyhodnocovány v systému Policie ČR a podléhají kontrole. Oproti tomu dokumentace použití donucovacích prostředků strážníky obecní (městské) policie se řídí vlastními nastavenými pravidly dané obce, která zřizuje obecní (městskou) policii a není sjednocen postup, dokumentace a případné vyhodnocení takového zákroku.

Závěrem lze poznamenat, že v praktické rovině vyžaduje aplikace pravomocí příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie úplnou znalost a schopnost správné interpretace konkrétních pravomocí. Oprávnění příslušníků Policie ČR uvedené v „*zákoně o Policii ČR*” a strážníků obecní (městské) policie vyplývající ze „*zákona o obecní policii*” spolu se schopností správně vyhodnotit rizikovou situaci má jednoznačný dopad na využití oprávnění při použití donucovacích prostředků v praxi. Proto je důležité zdůraznit, že příslušníci Policie ČR, ale i strážníci obecní (městské) policie jsou si dobře vědomi požadavků stanovených zákonem a jsou vždy obeznámeni

se svými příslušnými oprávněními a povinnostmi v rámci své tzv. „zakročovací povinnosti“ jak již bylo demonstrováno v praktické části práce.

Lze konstatovat, že cíl práce, který měl formou širšího analyticko-syntetizujícího teoretického vhledu objasnit a demonstrovat základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, reflektující na operační prostor legitimacy používání donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie byl splněn, včetně „*de lege lata*“ postihu legislativních aspektů a zvláštností plynoucích z využívání zákonných zmocnění, které zákonodárce svěřil zakročujícím příslušníkům Policie ČR a obecní (městské) policie.

Součástí závěru je i návrh opatření na zlepšení využití donucovacích prostředků a to zejména u strážníků obecní (městské) policie při jejich dokumentaci:

1. dbát na používání osobních minikamer při zákroku s použitím donucovacího prostředku,
2. nastavit, případně sjednotit formu dokumentace a vyhodnocení použití donucovacích prostředků ze strany strážníků obecní (městské) policie.

Tato navrhovaná opatření mohou přispět k správnému vyhodnocení zákonosti zákroku s použitím donucovacího prostředku zejména při zranění osoby, proti které byl donucovací prostředek použit, ale mohou být také použita jako ochrana strážníka před případným obviněním ze zneužití pravomoci úřední osoby při zákroku s použitím donucovacího prostředku.

Seznam použité literatury

Knihy a monografie:

1. ARMSTRONG, M. Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy: 10. vydání. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). 800 s. ISBN 978-80-247-1407-3.
2. ČERNÝ, P. Komunikace v krizových situacích pro policisty služby pořádkové policie. 1 vyd. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra ve spolupráci se Střední Policejní školou MV v Praze, 2007, 44 s.
3. FILÁK, A. Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1.2009. Praha: Police History, 2009. 285 s. ISBN 978-80-86477-49-7.
4. FIRST, R., ŠTANTEJSKÝ, M., FOJTÍK, I. Obušek s kolmou rukojetí – tonfa. 1 vyd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 1996, 83 s., ISBN 80-85981-35-1 9.
5. GALVAS, M. Pracovní právo. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 826 s. ISBN 978-80-210-8021-8.
6. HEŘMAN, R. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. 124 s. ISBN 978-80-7251-527-1.
7. HOTOVEC, V. Obušek s příčnou rukojetí. Praha: Oddělení tělesných, střeleckých a speciálních příprav odboru tělesné přípravy a sportu, 1996, 40 s.
8. HRUDKA, J.; ZÁMEK, D. A KOL. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police History, 2012. 233 s. ISBN 978-80-86477-56-5.
9. JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.
10. KOPAL, J. Občan, zákon a policie. Brno: Ekologický právní servis, 2001. 93 s. ISBN 80-86544-02-8.
11. KRATOCHVÍL, V. Trestní právo hmotné: obecná část. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 968 s. ISBN 978-80-7179-082-2.
12. MACEK, P. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. 87 s. ISBN 978-80-86477-45-9.
13. MATES, P. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
14. PAVLÁTOVÁ, J. Pracovněprávní vztahy z pohledu nového občanského zákoníku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 159 s. ISBN 9788073805074.
15. PELC, V. Krajní nouze v trestním právu. Praha: Leges, 2021. Teoretik. 344 s. ISBN 978-80-7502-530-2.

16. Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. 151 s. ISBN 978-80-270-0664-9.
17. SKUPIN, Z. J. *Zamyšlení nad okolnostmi vylučujícími protiprávnost při trestněprávním zásahu do autorských práv za použití P2P a zejména klient-server sítí s důrazem na nutnou obranu a krajní nouzi*. Trestněprávní revue, 2019, č. 2, s. 27-35.
18. ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.
19. ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 479 s. ISBN 978-80-7380-447-3.
20. ŠTEINBACH, M. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6.
21. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. 442 s. ISBN 978-80-7400-142-0.
22. VANGELI, B., 2014. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, s. 483. ISBN 978-80-7400-543-5.
23. VÁGNER, J., TESÁREK, A. *Strategie a taktika policejní činnosti*. 1 vyd. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství, 2007, 56 s.
24. VOKUŠ, J. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 84 s. ISBN 978-80-254-6098-6.

Elektronické dokumenty:

1. ČESKO, 1/1993 Sb. Ústava České republiky. *Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#hlava2>
2. ČESKO, 40/2009 Sb. *Trestní zákoník. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.09.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>
3. ČESKO, 273/2008 Sb. *Zákon o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
4. ČESKO, 283/1991 Sb. *Zákon České národní rady o Policii ČR. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283>

5. ČESKO, 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 29.05.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>
6. ČESKO, 553/1991 Sb. Zákon o obecní policii. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 12.10.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>
7. ČESKO, 128/2000 Sb. Zákon o obcích. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 16.3.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Ostatní zdroje:

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

1. Interní předpisy Policie ČR.
2. Evidence trestního řízení Policie ČR.

Seznam příloh

Příloha č. I – Úřední záznam o použití donucovacího prostředku Policie ČR, Obvodní oddělení Holice

Příloha č. II – Úřední záznam o použití donucovacího prostředku Policie ČR, Obvodní oddělení Choceň

Přílohy

Příloha č. I – Úřední záznam o použití donucovacího prostředku Policie ČR, Obvodní oddělení Holice

JID: PCR17ETRfo98242787

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
Územní odbor Pardubice
Obvodní oddělení
náměstí T.G. Masaryka čp. 15, 534 01 Holice v Čechách

Č. j. KRPE-102254-3/ČJ-2022-170612

Holice v Čechách 23. listopadu 2022
Počet stran: 3

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne 22.11.2022 v 21:40 hod. v Komárově použil [REDAKCE] OeČ 333114

podle § 51 a § 53 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm. a, p zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, limity, obvaty, úderu a kopy, poutá

proti

Jméno, příjmení: [REDAKCE]
Datum narození: [REDAKCE]
Místo narození: [REDAKCE] Okres: [REDAKCE]
Rozený(á): [REDAKCE]
Státní příslušnost: [REDAKCE]
Doklad: [REDAKCE]
Trvalý pobyt: [REDAKCE]
Současný pobyt: [REDAKCE]
Adresa pro účely doručování: [REDAKCE]

Okolnosti použití donucovacího prostředku

Dne 22.11.2022 ve 21:05 hod. jsme byli jako společná hlídka s kolegy z OOP Pardubice 3, [REDAKCE] vysláni OŘ IQS Pardubice na silnici č. 322 mezi obce Dašice a Komárov, kde dosud nezjištěný muž oznámil, že zde došlo k havárii osobního automobilu a řidič měl být zjevně opilý. Na místo havárie jsme dojeli ve 21:12 hod. Před značkou začátku obce Komárov ve směru z Dašic jsme si všimli havarovaného vozidla [REDAKCE], u kterého stál muž, kterého jsme následně dle předložených dokladů ztotožnili jako [REDAKCE] nar. [REDAKCE]. Tohoto kolega [REDAKCE] vyzval, aby se podrobil dechové zkoušce na přítomnost alkoholu, jelikož byl zjevně opilý. Této zkoušce se podrobil s pozitivním výsledkem 3,30 ‰ alkoholu v dechu. Po předepsaných 5 minutách vyzval [REDAKCE] pana [REDAKCE] aby se podrobil opakované dechové zkoušce, kdy této se ani po opakovaném poučení nedokázal podrobit, z důvodu nedostatečného objemu vydechaného vzduchu. Na místo mezitím dorazila ZZS Pardubického kraje a HZS Pardubického kraje. Uvedený pan [REDAKCE] se nechtěl nechat ošetřit ZZS i přesto, že nám přítomný zdravotník uvedl, že nemůže vyloučit, že pan [REDAKCE] není vzhledem k havárii v přímém ohrožení života. Toto mu i na místě vysvětloval, kdy pan [REDAKCE] na kolegu [REDAKCE] a na mě pokřikoval, že na to „seru“ a jde domů. V tu chvíli začal z místa odcházet směrem do obce Komárov. Kolega [REDAKCE] ho proto vyzval slovy „jménem zákona vás vyzývám, abyste zůstal na místě“. Pan [REDAKCE] této výzvy uposlechl a zůstal stát vedle svého havarovaného vozidla. Následně říkal, že vůbec nechápe, co tu děláme a proč jsme tady. Poté šel od svého vozidla na pozemní komunikaci, při tomto ho [REDAKCE] opakovaně vyzval slovy „jménem zákona Vás opakovaně vyzývám, abyste zůstal na místě“, já krátce na to vyzval pana [REDAKCE] s výstrahou, že pokud neuposlechne, budou použity donucovací prostředky a bude zajištěn. Při tomto vedle pana [REDAKCE] šel zdravotník a vysvětloval mu nutnost ošetření. Pan [REDAKCE] však těchto výzev neuposlechl a seběhl z pozemní komunikaci

720.5201.98242787

Zdroj: Policie ČR

2. strana

úředního záznamu o použití donucovacího prostředku

zpět ke svému vozidlu směrem do pole. Já a [redacted] jsme seběhli za ním, kde jsme přímo před jeho vozidlem v souladu s § 51 a § 53 z. č. 273/2008 Sb. použili donucovací prostředky uvedené v § 52 písm. a) z. č. 273/2008 Sb., hmaty, chvaty, konkrétně já jsem ho uchopil oběma rukama v oblasti jeho pravého zápěstí, kolega [redacted] z druhé strany, kdy jsme společně v tomto úchopu opřeli pana [redacted] o kapotu havarovaného vozidla a vyzývali jsme ho, aby dal ruce za záda. Muž však nedbal výzev a své dlaně spojil v oblasti břicha. Vzhledem k tomu, že pan [redacted] ruce nechtěl povolit a měl je stále spojené, kdy kladl pasivní odpor. Z tohoto důvodu jsem společně s [redacted] pana [redacted] svedl na zem do polohy na břicho, kdy své ruce měl stále spojené pod sebou a nadále kladl pasivní odpor. Já jsem pravou rukou stále držel muži pravé předloktí a levou jsem vytáhl z pouzdra na nosiči plátů služební pouta. Následně jsem muži zafixoval svým levým kolenem oblast beder, kde jsem se snažil uchopit jeho levé zápěstí a ruce mu od sebe povolit. Pravé koleno jsem měl na zemi vedle něj. Po chvíli se nám podařilo mu ruce rozpojit a levou ruku jsem mu přiložil za záda do oblasti beder, kdy jsem v pravé ruce držel připravená služební pouta a tyto mu přiložil na levé zápěstí, tedy byl použit donucovací prostředek uvedený v § 52 písm. p) z. č. 273/2008 Sb. Následně jsme společně vytáhli z pod muže i jeho pravou ruku, kdy tuto jsme mu společně přiložili také za záda a já na jeho pravé zápěstí nasadil pouta, čímž bylo poutání dokončené. Od této chvíle, dne 22.11.2022, 21:40 hod. byl muž dle § 26 odst. 1 písm. a), f) z. č. 273/2008 Sb. zajištěn a následně za mé asistence převezen vozidlem ZZS do Nemocnice Pardubického kraje, kde byla ve 22:18 hod. pan [redacted] sejmuta služební pouta z důvodu probíhajícího vyšetření. Během použití donucovacích prostředků nedošlo k újmě na zdraví ani škodě na majetku a po celou dobu bylo před [redacted] uplatněno k § 53 odst. 5 z. č. 273/2008 Sb. a postupováno v souladu s § 53 z. č. 273/2008 Sb.

Před použitím donucovacího prostředku bylo použito výzvy s vyzváněním [redacted], na kterou však pan [redacted] nereagoval.

Použití donucovacího prostředku bylo účinné.

Použitím donucovacího prostředku nebyly způsobeny následky.

Osoba kladla pasivní odpor.

Případný(i) svědek(ci) použití donucovacího prostředku:

[redacted], nar. [redacted] v [redacted], trv. bytem [redacted]

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn [redacted], dne 22.11.2022 v 21:55 hod.

Případné další skutečnosti

Úřední záznam zpracoval:

[redacted], OEČ 333114

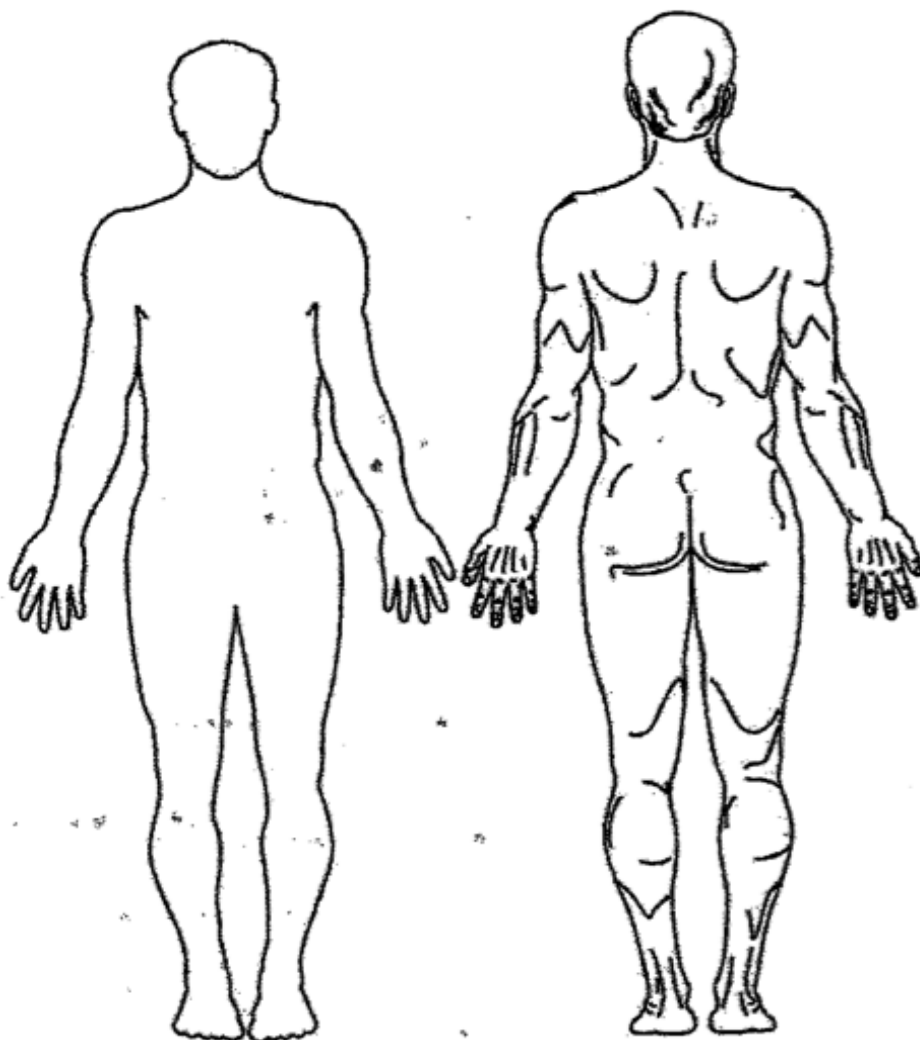
Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne 23.11.2022 jako oprávněné a přiměřené

Vyhodnocení provedl: [redacted] OEČ 313853,

720_5201.98242787

Zdroj: Policie ČR

Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

720.5201.95242757

Zdroj: Policie ČR

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
Územní odbor Pardubice
Obvodní oddělení
náměstí T.G. Masaryka čp. 15, 534 01 Holice v Čechách

Č. j. KRPE-102254-2/ČJ-2022-170612

Holic v Čechách 23. listopadu 2022
Počet stran: 3

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne 22.11.2022 v 21:40 hod. v místě vedle pozemní komunikace č. 322, mezi obcí Dašice a Dolní Roveň, Komárov, konkrétně u dopravní značky začátek obce Dolní Roveň, Komárov použil [REDAKCE] OEC 335144

podle § 51 a § 53 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm. a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, limaty, chvaty, údery a kopy

proti

Jméno, příjmení: [REDAKCE]
Datum narození: [REDAKCE]
Místo narození: [REDAKCE] Okres: [REDAKCE]
Rozený(á): [REDAKCE]
Státní příslušnost: [REDAKCE]
Doklad: [REDAKCE]
Trvalý pobyt: [REDAKCE]
Současný pobyt: [REDAKCE]
Adresa pro účely doručování: [REDAKCE]

Okolností použití donucovacího prostředku

Dne 22.11.2022 v 21:05 hod. jsme byli společně s kolegou z OOP Pardubice 3, [REDAKCE] a policistou zařazeným na OOP Holice, [REDAKCE], vysláni jako společná hlídka DS Prsten 416 na silnici č. 322 mezi obcí Dašice a Dolní Roveň, Komárov, kde dosud nezjištěný muž oznámil, že zde došlo k havárii osobního automobilu a řidič měl být úplně opilý. Na místo jsme dojeli v čase 21:12 hod. V místě, v poli, vedle uvedené silnice, konkrétně vedle dopravní značky začátek obce Dolní Roveň, Komárov, jsme si povšimli havarovaného vozidla, u kterého byl muž, řidič, kterého jsme následně dle OP a ŘP spolehlivě ztotožnili jako [REDAKCE] nar. [REDAKCE]. Tohoto kolega [REDAKCE] vyzval, aby se podrobil dechové zkoušce, této se podrobil s pozitivním výsledkem 3,30 promile alkoholu. Po předepsaných 5 minutách jsem muže vyzval, aby se podrobil opakované dechové zkoušce, kdy této se ani po opakovaném poučení nedokázal podrobit. Na místo mezitím dorazila ZZS Pardubického kraje a HZS Pardubického kraje. Uvedený pan [REDAKCE] se nechtěl nechat ošetřit ZZS i přesto, že nám přítomný zdravotník uvedl, že nemůže vyloučit, že pan [REDAKCE] není vzhledem k havárii v přímém ohrožení života. Toto mu i na místě vysvětloval, pan [REDAKCE] na mě a na kolegu [REDAKCE] následně pokřikoval "SERU NA TO, JDU DOMŮ" a začal z místa odcházet směrem do obce Dolní Roveň, Komárov. Na toto jsem ho vyzval slovy "Jménem zákona Vás vyzývám, abyste zůstal na místě". Pan [REDAKCE] této výzvy uposlechl a zůstal stát vedle svého havarovaného vozidla. Následně mi říkal, že vůbec nechápe, co tu děláme a proč jsme tady. Poté šel od svého vozidla na pozemní komunikaci, při tomto jsem ho opakovaně vyzval slovy "Jménem zákona Vás opakovaně vyzývám, abyste zůstal na místě" a slyšel jsem, jak kolega [REDAKCE] OEC: 333114 vyzval muže s výstrahou, že budou použity donucovací prostředky a bude zajištěn. Při tomto vedle muže šel zdravotník a vysvětloval mu nutnost ošetření. Pan [REDAKCE] však těchto

2. strana

úředního záznamu o použití donucovacího prostředku

výzev neuposlechl a seběhl z pozemní komunikaci zpět ke svému vozidlu směrem do pole. Já, společně s uvedeným kolegou [redacted] jsme seběhli za ním, kde jsme přímo před jeho vozidlem v souladu s § 51 a § 53 z. č. 273/2008 Sb. použily donucovací prostředky uvedené v § 52 písm. a) z. č. 273/2008 Sb., hmaty, chvaty, konkrétně já jsem ho uchopil mou levou i pravou rukou v oblasti jeho levého předloktí, kolega z druhé strany, muže jsme společně v tomto úchopu opřeli o kapotu havarovaného vozidla a vyzývali jsme ho, aby dal ruce za záda. Muž však nedbal výzev a měl své obě ruce spojené v oblasti břicha. Vzhledem k tomu, že muž ruce nechtěl povolit a měl je stále spojené, opakovaně jsme ho vyzývali, aby je dal za záda, tento opakovaně neposlechl, proto jsem muže, společně s kolegou, muže svedl na zem. Konkrétně jsem ho stále oběma rukama držel za jeho levou paži, poodstoupili jsme asi metr od vozidla a za jeho levé předloktí jsem ho táhl směrem k zemi. Muže jsme takto položili na zem, konkrétně v tuto chvíli ležel břichem k zemi a své ruce měl stále spojené, kladl pasivní odpor. Já jsem pravou rukou stále držel muži levé předloktí a levou ruku jsem dal pod něj, kde jsem se snažil uchopit jeho zápěstí a ruce mu od sebe povolit. Při tomto jsem muže levým kolenem zaklekl do oblasti mezi lopatky, druhou nohu jsem měl tzv. v podřepu vedle něj. Po chvíli se nám povedlo muži ruce od sebe oddělit, konkrétně jsme z pod muže vytáhli levou ruku a dali ji muži za záda, na toto kolega začal užívat donucovací prostředek uvedený v § 52 písm. p) z. č. 273/2008 Sb. Konkrétně muži nasadil na tuto ruku pouta, Já jsem tuto ruku poté držel stále za zády muže. Následně jsme z pod muže vytáhli i jeho pravou ruku, tuto jsme mu společně přiložili také za záda a kolega na ní nasadil pouta. Od této chvíle, dne 22.11.2022, 21:40 hod. byl muž dle § 26/1a, f) z. č. 273/2008 Sb. zajištěn. Během použití donucovacích prostředků nedošlo k újmě na zdraví ani škodě na majetku.

Před použitím donucovacího prostředku bylo použito výzvy s výstražnou Od policisty [redacted] OEC:333114..

Použití donucovacího prostředku bylo účinné .

Použitím donucovacího prostředku nebyly způsobeny následky.

Osoba kladla pasivní odpor.

Případný(i) svědek(i) použití donucovacího prostředku:

Policista [redacted]

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn [redacted], OEC 273659 dne 22.11.2022 v 21:55 hod.

Případně další skutečnosti

Protiprávní jednání samostatně vedeno pod č.j.: KRPE-102253/PŘ-2022-170612

Úřední záznam zpracoval:

[redacted] OEC 335144

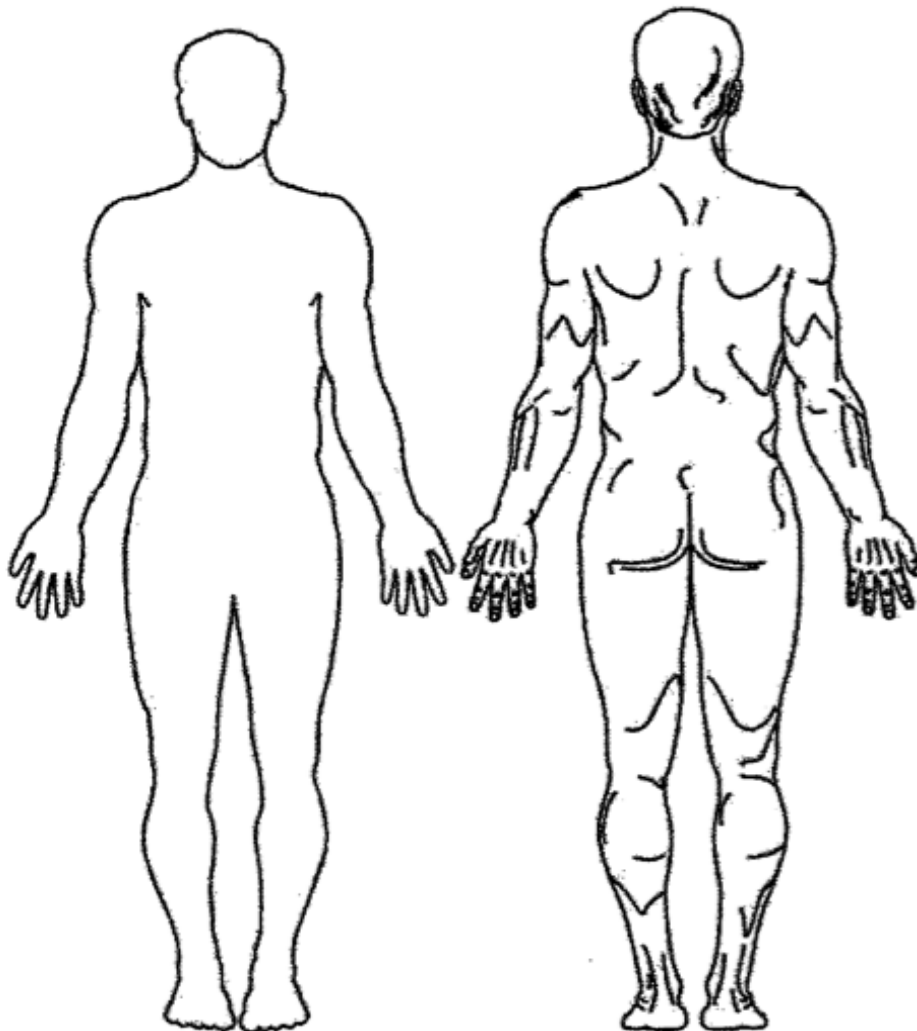
Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne 23.11.2022 jako oprávněné a přiměřené

Vyhodnocení provedl: [redacted] OEC 273659,

720.5201.98243343

Zdroj: Policie ČR

Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

720.5201.98243343

Zdroj: Policie ČR

Příloha č. II – Úřední záznam o použití donucovacího prostředku Policie ČR, Obvodní oddělení Choceň

JID: PCR17ETRF097928830

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
Územní odbor Ústí nad Orlicí
Obvodní oddělení
Pernerova 400, 565 01 Choceň

Č. j. KRPE-35351-1/ČJ-2022-171111

Choceň 16. dubna 2022
Počet stran: 3

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne 15.04.2022 v 22:35 hod. v [redacted], [redacted] čp. [redacted] použil [redacted] OEC 332156

podle § 51 a § 53 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm. a, n, p zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hmaty, chvaty, údery a kopy, hrozba namířenou střelnou zbraní, pouta

proti

Jméno, příjmení: [redacted]
Datum narození: [redacted]
Místo narození: [redacted] Okres: [redacted]
Rozený(á): [redacted]
Státní příslušnost: [redacted]
Doklad: [redacted]
Trvalý pobyt: [redacted]
Současný pobyt: [redacted]
Adresa pro účely doručování: [redacted]

Okolnosti použití donucovacího prostředku

Po příjezdu naší hlídky na adresu [redacted] č.p. [redacted] ve městě [redacted] byly ve třetím patře bytovky otevřeny dveře, z těchto prostor jsem slyšela mužským hlasem volání o pomoc a od ženy slova pozor má nůž. Když jsem se podívala do chodby před byt, viděla jsem muže s nožem v ruce, jak jde z bytu na chodbu, zde se otáčí a jde zpět do bytu. Z tohoto důvodu jsem užíla donucovací prostředek hrozbu namířenou střelnou zbraní podle § 52 písm. n) z. č. 273/2008 Sb. bez užití předchozí výzvy s výstrahou, jelikož zákrok nesnesl odkladu. Kolega [redacted] učinil to stejně. Dala jsem muži pokyn, aby nůž položil na zem, což učinil a vyšel na chodbu před byt bez nože. Nůž zůstal někde na chodbě bytu za dveřmi. Muž na chodbě nereagoval na moje a kolegovy pokyny a vstupoval zpět do chodby bytu. Z tohoto důvodu kolega [redacted] uchopil muže za pravou paži a táhl jej zpět na společnou chodbu. Muž neustále okolo sebe máchal rukama a točil se dokola a z tohoto důvodu jsme ho já a kolega přidržovali za jeho předloktí a trup, aby nás neohrožoval a mohla být přiložena služební pouta. Muž se choval roztěkaně, nervózně, podrážděně, volal o pomoc a klepal na sousední byty. Z těchto důvodů jej kolega vyzval jménem zákona podle § 10 odst. 5 z. č. 273/2008 Sb., aby se uklidnil, na to nereagoval. Následně kolega užil opakovanou výzvu s výstrahou, že pokud neuposlechne bude použito donucovacích prostředků.

Muž neuposlechl a začal odcházet směrem k bytu. Já jsem muže chytila svou levou rukou za jeho pravou paži, použila jsem tak hmaty, chvaty podle § 52 písmene a) z. č. 273/2008 Sb. A kolega muže uchopil na levé straně a stáhl jej k zemi. Během toho jsem oběma rukama fixovala mužovu pravou horní končetinu a svoje kolena jsem měla položena na jeho pravé hýždě a horní zadní části stehna. Při snaze přiložení služebních pout, malému prostoru a aktivnímu odporu muže, se mu podařilo otočit z břicha na záda a přemístit se blíže ke vstupu do bytu, kde zůstal ležet na zádech.

720.4650.67928830

Zdroj: Policie ČR

2. strana
úředního záznamu o použití donucovacího prostředku

Já jsem v tuto chvíli muže zaklekla svým levým kolenem do oblasti pravého horního trupu, svou levou rukou jsem muži držela jeho pravé zápěstí a svou pravou rukou jsem muži držela jeho levé zápěstí. V tuto chvíli kolega muži jistil levou část těla a přiložil služební pouta podle § 52 písmene p) z. č. 273/2008 Sb.

Muži jsme pomohli vstát a šli jsme s ním po schodišti do přízemí, kdy jsem jej přidržovala za pouta vpředu a kolega osobu přidržoval vzadu. V přízemí začal muž kopat do dveří ostatních bytů, klást aktivní odpor a z tohoto důvodu užil kolega další hmaty a chvaty a stlačil ho svou vahou k zemi. Dále cestou z přízemí směrem k vozidlu bylo opět užitó hmatu a chvatů a to ke koordinaci pohybů muže a aby nedošlo k pádů ze schodů. Když jsme byli u služebního vozu, tak se nechtěl posadit na zadní sedadla, pokoušel se o útěk a kladl aktivní odpor, proto kolega užil další hmaty a chvaty a svalil jej na zem. Muž skončil na zádech, kolega jistil pravou část jeho těla. Já jsem muže jistila na levé straně a to tak, že své levé koleno jsem mu přiložila na jeho střed těla, svou levou rukou jsem muži fixovala sputané ruce před tělem a svým pravým kolenem jsem mu fixovala jeho levý biceps. Následně dorazila hlídka OHS Ústí nad Orlicí, kdy muž začal spolupracovat a dbát našich pokynů, kdy kolega rozpoutal levou ruku muže, následně se podle pokynů přetočil na břicho a levou ruku přiložil na záda. Když měl obě ruce za zády, tak jsem mu znovu přiložila služební pouta na obě ruce a to podle § 54 písm. a) z. č. 273/2008 Sb. Všechny donucovací prostředky byly použity v souladu s § 51 a § 53 z. č. 273/2008 Sb. Osoba byla v čase 22:40 zajištěna dle § 26/1a z. č. 273/2008 Sb. Po lékařském vyšetření bylo ze strany RZS rozhodnuto o umístění na PAZS PCE, kde byl předán v čase 00:35 hodin a tím bylo i ukončeno zajištění osoby.

Před použitím donucovacího prostředku nebylo použito výzvy s hrozbou před použitím hrozby namířené stříelně zbraní, výzvy s hrozbou násilného kroku nesnel odkladu. Před dalším použitím donucovacích prostředků byla již užitá výzva s hrozbou násilného kroku.

Použití donucovacího prostředku bylo účinné.

Použitím donucovacího prostředku bylo dosaženo účelu.

Osoba kladla aktivní odpor.

Případný(i) svědek(ci) použití donucovacího prostředku: [redacted]

Části zákroku byla přítomna [redacted], nar. [redacted] - matka [redacted], Oeč 240632 c

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn [redacted], Oeč 240632 c
15.04.2022 v 23:30 hod.

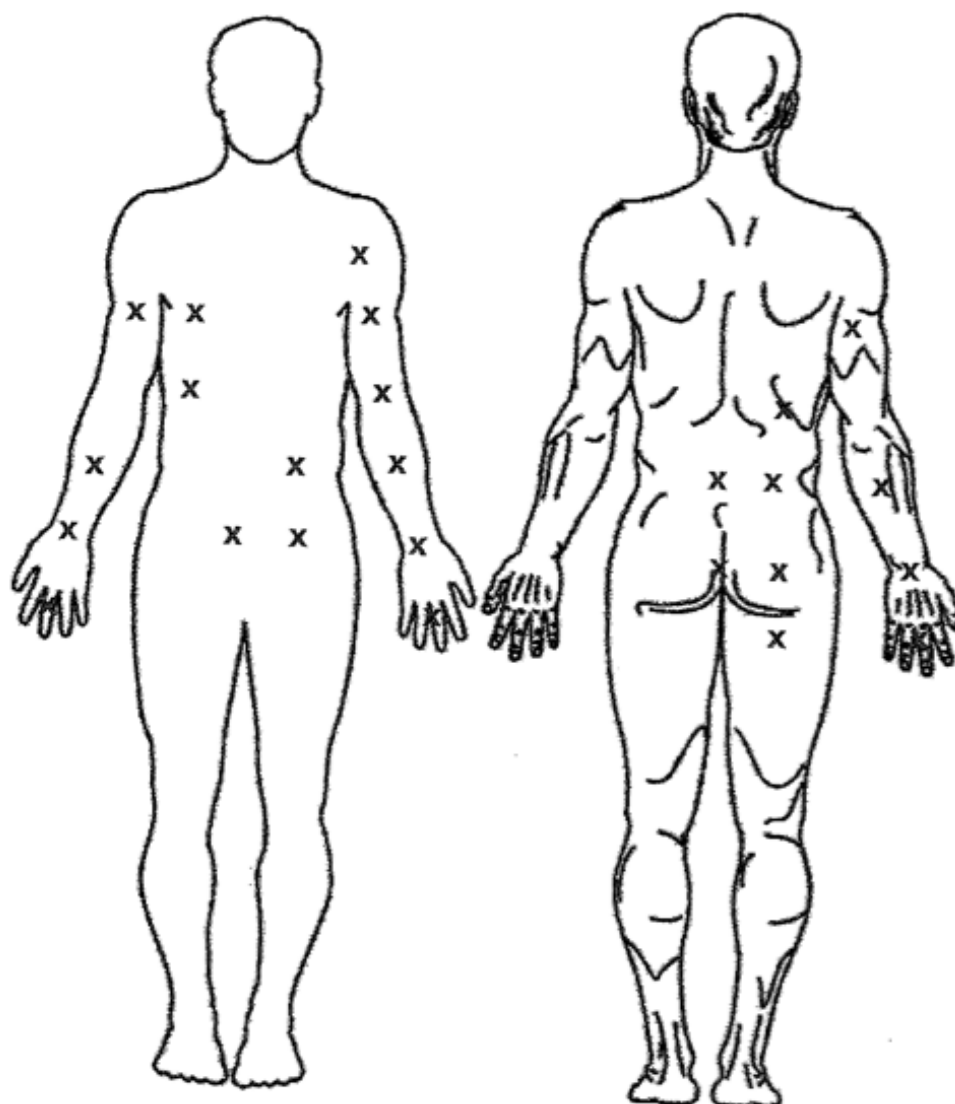
Případné další skutečnosti
IOS PCE vyrozuměn o použití DP a zajištění osoby. U pana [redacted] pozitivní test DrugWipe AMP/MET, kdy tento stav mu přivodil halucinace a podezření, že ho jdou zabit nájemní vraz a proto stále volal o pomoc [redacted]

Úřední záznam zpracoval: [redacted] Oeč 332156

Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne 20.04.2022 jako oprávněné a při

Vyhodnocení provedl: [redacted] Oeč 240632, vedoucí oddělení

Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

Zdroj: Policie ČR

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
Územní odbor Ústí nad Orlicí
Obvodní oddělení
Pernerova 400, 565 01 Choceň

Č. j. KRPE-35351-2/ČJ-2022-171111 Choceň 16. dubna 2022
Počet stran: 3

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne 15.04.2022 v 22:35 hod. v Brandýse nad orlicí, ul. V Zahradách č.p. 455 použil [REDAKCE]
[REDAKCE] OEC 332846

podle § 51 a § 53 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm. a, n, p zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hmaty, chvaty, údery a kopy, hrozba namířenou střelnou zbraní, pouta

proti

Jméno, příjmení: [REDAKCE]
Datum narození: [REDAKCE]
Místo narození: [REDAKCE] Okres: [REDAKCE]
Rozený(á): [REDAKCE]
Státní příslušnost: [REDAKCE]
Doklad: [REDAKCE]
Trvalý pobyt: [REDAKCE]
Současný pobyt: [REDAKCE]
Adresa pro účely doručování: [REDAKCE]

Okolnosti použití donucovacího prostředku

Po příjezdu naší hlídky na adresu Brandýs nad Orlicí, ul. [REDAKCE] č.p. [REDAKCE] byly ve třetím patře bytovky otevřeny dveře, z těchto prostor jsem slyšel mužským hlasem volání o pomoc a od ženy slova pozor má nůž. Když jsem se podíval do chodby před bytem, viděl jsem muže s nožem v ruce, jak jde z bytu ležícího vlevo nad schody na chodbu zde se otočí a jde zpět do bytu, kde v bytě jsem viděl ženu s dítětem v náručí. Z tohoto důvodu jsem užil donucovací prostředek hrozbu namířenou střelnou zbraní podle § 52 písm. a) z. č. 273/2008 Sb. bez užití předchozí výzvy s výstrahou, jelikož zákrok nesnese odkladu. Kolegyně [REDAKCE] muži dala pokyn aby nůž položil což učinil a vyšel na chodbu před byt bez nože, kdy nůž zůstal někde na chodbě v bytě. Muž na chodbě nereagoval na naše pokyny a mluvil o tom že jsme nějakí nájemní vrazi co ho přišli zabít, následně vstupoval znovu zpět do chodby bytu. Z tohoto důvodu jsem muže uchopil za jeho pravou paži svou levou rukou a vytáhl jsem jej zpět z bytu na společnou chodbu, aby se nemohl přiblížit k noži. Muž neustále okolo sebe máchal rukama a točil se dokola a z tohoto důvodu jsme ho oba dva přidržovali za jeho předloktí a trup, aby nás neohrožoval a mohla být přiložena služební pouta. Muž se choval roztékavě, nervózně, podrážděně, volal o pomoc a klepal na sousední byty. Z tohoto důvodu jsem jej vyzval jménem zákona, aby se uklidnil načež nereagoval. Následně byla užitá z mé strany opakovaná výzva s výstrahou, že pokud neuposlechne bude použito donucovacích prostředků, aby se otočil čelem ke zdi a dal ruce za záda, takto neučinil a začal odcházet směrem do bytu. Kolegyně [REDAKCE] jej chytla za pravou paži, já jsem užil hmaty, chvaty dle § 52 písmene a) z. č. 273/2008 Sb. a tímto jsem ho uchopil oběma rukama za levý rukáv, přitáhl jej k sobě a následně svou pravou ruku posunul na jeho pravé rameno a stáhl jej k zemi. Následně jsem své ruce přiložil na jeho záda do oblasti lopatek a přitlačil jej k podlaze, koleny jsem byl opřený o jeho levou část zad v oblasti levého ramene a beder. Při snaze přiložení

2. strana

úředního záznamu o použití donucovacího prostředku

služebních pout, díky malému prostoru a aktivnímu odporu muže se mu podařilo otočit z polohy na břiše na záda a přemístit se blíže ke vstupu do bytu, kde zůstal ležet na zádech. Když se muž obracel kopal do mne oběma nohama a křičel o pomoc, proto jsem mu jeho nohy zaklekl svými koleny, svou levou rukou jsem jej uchopil též za jeho levou ruku a na tuto jsem mu pravou rukou přiložil služební pouta dle § 52 písmene p) z. č. 273/2008 Sb. a následně jsem pouta přiložil i na pravou ruku, kterou přidržovala kolegyně [REDAKCE]. Muži jsme pomohli vstát a šli jsme s ním po schodišti do přízemí, kdy jsem jej přidržoval za mikínu, aby ze schodů neupadl a kolegyně jej přidržovala za pouta vpředu. V přízemí začal kopat do dveří od ostatních bytů, klást aktivní odpor a z tohoto důvodu jsem užil znovu hmaty a chvaty a to tím že jsem svůj pravý biceps přiložil na jeho pravou stranu krku a své pravé předloktí na jeho levou stranu krku a stlačil jej svou vahou k zemi, kde se usadil muž na schod. Dále cestou z domu směrem k vozidlu bylo opět užito hmatu a chvatů ke koordinaci jeho pohybů, aby nedošlo jeho pádu ze schodů a takto jsme došli ke služebnímu vozidlu. Zde se nechtěl usadit do služebního vozidla, pokoušel se o útěk a kladl aktivní odpor a proto jsem znovu užil hmaty a chvaty a to tím že jsem svůj pravý biceps přiložil na jeho pravou stranu krku a své pravé předloktí na jeho levou stranu krku a stlačil jej svou vahou k zemi, kdy muž skončil na zádech, já jej zaklekl svými koleny v oblasti břicha a pravého ramene a svou levou rukou jsem jej tlačil směrem k zemi v oblasti jeho horní části trupu, kolegyně jej též zaklekla a jistila na jeho levé straně. Následně dorazila hlídka OHS Ústí nad Orlicí, kdy muž po chvíli začal spolupracovat a dbát našich pokynů, kdy já muži rozpoutal levou ruku, následně se dle pokynů přetočil na břicho levou ruku přiložil na záda a zde mu byla ruka znovu kolegyní přiložena pouta. Všechny donucovací prostředky byly použity v souladu s § 51 a § 53 z. č. 273/2008 Sb. Osoba byla v čase 22:40 zajištěna dle § 26(4) z. č. 273/2008 Sb. Po lékařském vyšetření na RZS rozhodnuto o umístění na RZS PCE, kde byl předán v čase 00:35 hodin a tím bylo i ukončeno zajištění.

Před použitím donucovacího prostředku **nebylo** použito výzvy s výstrahou před použitím hrozby namířené střelné zbraně **nebylo** použito výzvy s výstrahou z důvodu, že zákrok nesnesl odkladu. Před dalším použitím donucovacího prostředku **byla** použita výzva s výstrahou.

Použití donucovacího prostředku **bylo** účinné.

Použitím donucovacího prostředku **nebyly** způsobeny následky.

Osoba kladla **aktivní odpor**.

Případný(i) svědek(cí) použití donucovacího prostředku:

Části zákroku byla přítomna [REDAKCE], nar. [REDAKCE] - matka [REDAKCE]

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn [REDAKCE] OeČ 240632 dne 15.04.2022 v 23:30 hod.

Případné další skutečnosti

IOS PCE vyrozuměn o použití DP a zajištění osoby. U pana [REDAKCE] pozitivní test DrugWipe na AMP/MET, kdy tento stav mu přivodil halucinace a podezření, že ho jdou zabít nájemní vrazi.

Úřední záznam zpracoval:

[REDAKCE], OeČ 332846

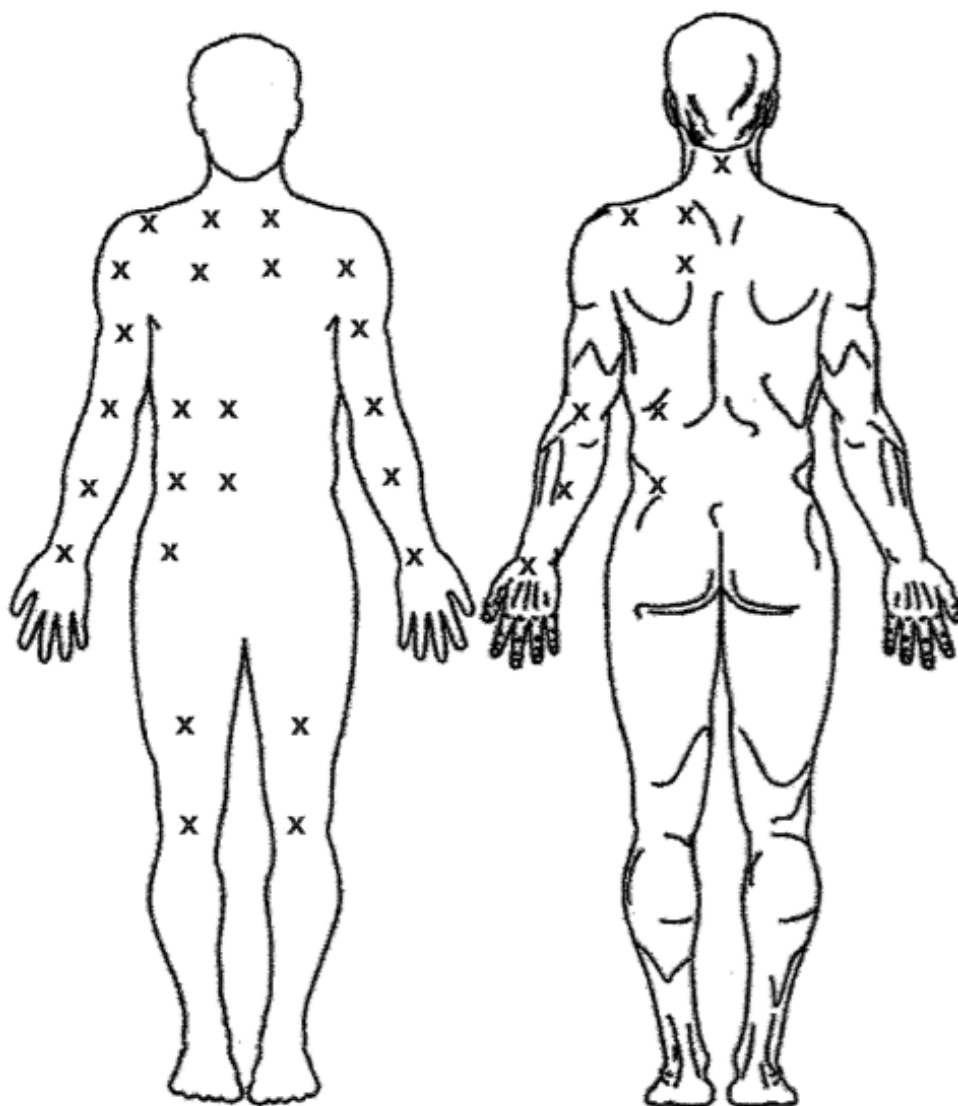
Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne 20.04.2022 jako **oprávněné a přiměřené**

Vyhodnocení provedl: [REDAKCE] OeČ 240632, vedoucí oddělení

720.4650.87928833

Zdroj: Policie ČR

Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

720.4650.97928633

Zdroj: Policie ČR